



ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

БРОЙ 3 (388), година XXVII

31 март 2009 година

Предлагаме на МОН да одобри обединяването ни с филиала на Техническия университет

Академичният съвет на Пловдивския университет гласува на 16 март 2009 г. решение да се предложи обединяване на Университета с Филиала на Техническия университет (София) в Пловдив. Решението е мотивирано така: „С цел оптимизиране на университетската мрежа и повишаване ефективността на академичния мениджмънт“.

На стр. 2 и 3 можете да прочетете отвореното писмо на ректора проф. дфн Иван Куцаров до преподавателите, студентите и служителите на Филиала на Техническия университет.



стр. 10-17

ИНДИЯ – МАЛКО ПОЗНАТАТА СТАРА СТРАННА СТРАНА

В Броя ще прозгемете още:

- ❖ Първата иматрикулация във Филологическия факултет
- ❖ Бал с маски ,но не от Верди, а от Студентския съвет
- ❖ Развитие на научния потенциал за 2008 година



- ❖ Световноизвестен български математик е новият почетен доктор на университета
- ❖ Теория на шофьорологията
- ❖ Литературни конкурси

ОТВОРЕНО ПИСМО

От Ректора на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" до студентите, преподавателите и служителите от филиала на Технически университет в Пловдив

Уважаеми колеги,

Преди всичко моля за извинение, че това обръщение идва едва сега, според мене, малко късно. Намеренията ми бяха да го сторя преди около месец, но колегите от ректорския съвет бяха категорично против, аргументирайки се с тезата, че това следва да се направи едва след решението на академичния съвет на Пловдивския университет, решение за предложение пред Министерството на образованието и науката за обединяване на университета с филиала на Технически университет – София, разположен в гр. Пловдив. Така или иначе, миналото не може да се върне. През тази седмица аз поисках среща с филиалния съвет или с целия колектив на филиала, но ми бе отказана. Вярвам, че тази среща все пак ще се състои и там ще мога да отговоря на всички въпроси, които вълнуват преподаватели, студенти и служители.

Сега по същество. След неуспешния опит през 1946 г. да се създаде Пловдивски държавен университет (от класически тип по подобие на Софийския; все пак този опит поставя началото на медицинското, агрономическото и хранителнотехнологичното висше образование в града) през 1961 г. е открит Висш педагогически институт, в който са застъпени специалности от природните науки (физика, химия, биология, математика) и който през 1972 г. е обявен за университет – второто висше училище в България, което добива правото да носи това



Проф. д-р Иван Куцаров

престижно название. От този момент нататък с усилията на всички ръководни екипи и на пловдивската общественост университетът разгръща структурите си: през 1973 г. е поставено началото на хуманитаристиката (българска филология и руска филология); 1978 г. – славянска филология), през 1984 г. се разкриват няколко педагогически специалности, а след 1989 г. и редица други направления – юридическото, икономическото, спортното и пр., като съществуващите направления попълват (и продължават да попълват) палитрата си от специалности – филологическият факултет се превръща в един от най-мощните образователни и научни центрове от този тип в страната, същото може да се твърди и за педагогическия факултет, в математическия факултет (един от най-авторитетните в страната) наред с класическата математика се разгръща информатиката, умножават се специалностите и в сферата на останалите природни науки, поставя се началото на обучението

по философия, психология, социология, етнология, история, балканистика, музика и т. н., да не навлизам в най-големите подробности. Застъпено е и техническото направление чрез Технически колеж в гр. Смолян, акредитиран да подготвя кадри на равнище професионален бакалавър. В този си вид Пловдивският университет "Паисий Хилендарски" се превърна в крупен образователен и научен център, безспорно най-крупен в провинцията и неотстъпващ на редица столични висши училища (по редица най-съществени показатели заемаме между трето и пето място сред висшите училища в страната). Естествен е стремежът на ръководството това развитие да продължава и следващата стъпка предлагаме да бъде разширяване и укрепване на инженернотехническото направление (предвид на съществуващите обстоятелства – наличие на Технически колеж в структурата ни и на филиал на Технически университет в града). Това е основният мотив за направеното вече предложение, гласувано на заседание на АС на 16.03.2009 г.

Въпросът се обсъжда повече от година, но особено интензивно през последните няколко месеца. Дадена бе насока да се сондират мнения по въпроса по неофициален път както с ръководството на Технически университет, така и с работещите колеги в Пловдивския филиал. Вярно е, че официално не сме искали нито одобрение, нито разрешение, но да се говори за изненада от страна на коле-

гите е несериозно.

Няма да скрия, че другият мотив, който имаме предвид, е голямата материална база (имам предвид в случая сградния фонд), предоставена от държавата на филиала – тя е по-голяма от нашата при десет пъти по-малко студенти. Известни са проблемите, които има университетът по отношение главно на сградния си фонд. 1989 г. завари изпълнението на грандиозния строителен проект "Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" в самото му начало и за двадесет години се стигна само до завършването на един единствен учебен корпус. В същото време някои от корпусите ни се реституираха, включително и терените, предвидени за строителство, а самото строителство се преустанови. Стигна се дотам, че плащаме огромни наеми на частни лица, а и на държавни институции. Обединяването на материалната база на университета и филиала ще разреши много проблеми, като в никакъв случай няма да се засегнат нуждите на филиала. Напротив, с обединените усилия ще придадем необходимия вътрешен и външен вид и на отчасти занемарените сгради (изключвам, разбира се, новата), предоставени на филиала. За пример можем да дадем реанимацията на сградата на ректората на университета, която осъществихме почти само със собствени сили. При това нямаме никакви претенции към новата сграда на филиала, към кабинети и пр. Всичко ще си остане към автономната (вж. по-долу) структура.

Става дума само за свободния капацитет от аудитории и семинарни зали, които биха могли да се използват съвместно. Ще положим усилия и за изграждането на спортна база, така необходима и на двете звена в настоящия момент.

Какво бихме желали да се направи? Нашето предложение е да се закрие филиалът на Технически университет – София, разположен в Пловдив, и да се открие Филиал по инженерно-технически науки към Пловдивския университет “Паисий Хилендарски”, т.е. съществуващото звено да влезе в структурата на университета, като в същото време се съхрани неговата структура – ръководство, факултети, катедри, служби и пр. За по-нататъшна интеграция (главно на службите и някои от катедрите) ще се мисли в бъдеще при пълно зачитане на интересите на работещите в тези звена. Вероятно ще ми се отговори, че филиалът (според закона) е териториално изнесена структура на висшето училище, а в случая и двете звена са в гр. Пловдив. Въпрос на тълкуване е какво значи “териториално изнесена”. Ако обаче този текст се окаже пречка и (евентуално) министерският съвет открие към университета двата съществуващи факултета, и тогава нещата с автономията на техническото направление (аз съм на категоричното мнение, че такава автономия трябва да съществува) могат да се решат, като се създаде примерно “Колегиум по инженерно-технически науки”, заложен в Правилника на университета и включващ двата факултета и техническия колеж в Смолян. Колегиумът ще се ръководи от зам.-ректор (т.е. досегашния директор) и един или двама функционални декани, подчинени пряко на зам.-ректора (досегашните зам.-директори). Подобен начин на управление е използван вече в нашия университет в периода 1984-1990 г., когато

съществуваха Филолоγο-педагогически факултет, а в неговите рамки функционираха с почти пълна самостоятелност филологически и педагогически колегиум (по ония времена много трудно се откриваха факултети). Така че колегите от филиала не бива да се безпокоят по отношение на относителната си “самостоятелност”. Тя в никакъв случай няма да е по-малка от сега съществуващата. Ще продължат и тесните контакти с Технически университет в София – при вличане на преподаватели на втори трудов договор или на хонорар, общи проекти и пр. В същото време административното на филиала (колегиума) ще се подобри значително най-малко поради това, че се съкращава разстоянието до ректората.

Като че ли най-сериозният проблем е настроението сред студентите. Прочетох в пресата, че те искали “да стават инженери, а не учители”. Отговорно мога да заявя, че в нашето висше училище студентите са на изключителна почит. Аз почти не получавам оплаквания от тях. Радвам се и на тези и други мнения, които прочетох и в които прозира отговорното мислене на колегите студенти, желаещи да получат висока квалификация от престижно висше училище. А няма съмнение, че най-авторитетното българско висше училище в областта на техническите науки у нас е Техническият университет, който се ползва и с международен авторитет. Най-напред искам да обърна внимание на факта, че Пловдивският университет “Паисий Хилендарски” също е много авторитетно висше училище. Е, разбира се, не в областта на техническите науки, но така е с всяко начало. При това не може да става дума за истинско начало. Звеното, за което говорим, има вече повече от двадесетгодишна традиция. Задачата на ръководството ще бъде да му създаде таки-

ва условия, че с усилията на колегите преподаватели и студенти в недалечно бъдеще да се превърне в конкурент на Технически университет, а в най-кратки срокове да бъде най-качественото такова звено извън столицата. При това с разширяване на структурата си (обучението и научните изследвания ще обхванат всичките четири основни направления, споменати в Закона) университетът още повече ще увеличи значимостта си, а (да се надяваме) и авторитета си. Софийският университет наскоро разкри медицински факултет. Този факултет едва ли може “да мери мегдан” със съществуващите вече медицински университети. Така е в началото, не се знае как ще изглеждат нещата в бъдеще. Специализираното висше училище има своите предимства, но предимства има и университетът, който стои зад новото си звено с цялата мощ (научна и образователна) на разгърнатите си структури. Особено в наше време, когато се говори за интердисциплинарност, за непрекъснато повишаване на образованието и то не само в една посока, за частична или пълна преквалификация. Помислете си, колеги студенти, какъв голям избор ще имате, за да използвате законното си право, да се обучавате по паралелна друга специалност в същия университет! И при нас всичко ново е предизвиквало известни съмнения или скептицизъм – и правото, и икономиката, и какво ли не. Само се заинтересувайте на какъв огромен кандидатстудентски интерес се радват сега тези (а и почти всички) специалности в университета.

Второ, въпреки че в самото обучение нищо няма да се промени (а ако се промени, то трябва да е в положителна посока) и че ще ви обучават същите преподаватели, ще направим всичко възможно, щото всички досега приети студенти (вкл. и през това лято) да получат дипломи от

Технически университет в София, въпреки че частично или изцяло са се обучавали в Пловдивския университет. Убеден съм, че след този “карантинен период” нещата ще улегнат, а и вие чрез професионалната си реализация много ще помогнете за това.

Трето, Пловдивският университет отдавна не е висш педагогически институт. В един университет от класически тип, какъвто е нашият, е естествено да се подготвят качествени кадри за образованието, но такива са вече малка част от дипломиращите се. Нима са учители (в което няма нищо лошо) юристите, икономистите, информатиците, социолозите, журналистите, етнологите, преводачите, социалните работници, преобладаващата част от психолозите. А ако някой от инженерите пожелае да придобие и учителска правоспособност, без никакви пречки (и то качествено) това ще стане в същия университет.

Четвърто, обръщам се към настоящите и бъдещите (защото много от вас, които не са родени в Пловдив, ще се реализират именно в този най-красив град на България) пловдивчани. Нима не желаете вашият град да се гордее с могъщ университет от класически тип? Защото имате щастливата възможност, да сте участници в неговото изграждане. Същото се отнася и за колегите преподаватели.

Уверявам ви, убеден съм, че място за безпокойство няма – нито за студентите, нито за преподавателите, нито за служителите. Искаме да направим нещо добро – както за образованието и науката, така и за любимия ни град.

С уважение:
проф. д-р Ив. Куцаров
Пловдив, 27.03.2009 г.

Делата раждат почесните

На 23 март във Филологическия факултет се проведе иматрикулацията (приобщаването) на доцентите, докторите и новоназначените преподаватели за периода 2007-2009 г. В първата по рода си церемония във Филологическия факултет (а струва ми се и в университета) имаха честта да участват 5 доценти, 7 новоназначени преподаватели и 12 доктори.

Надяваме се, че това събитие ще се превърне в традиция не само за филолозите, но и за останалите факултети. Твърде интересна и за участниците и за присъстващите беше самата символика и ритуалистиката на иматрикулацията, затова ви предлагаме изцяло словата на

декана доц. д-р Живко Иванов, на заместник-декана доц. д-р Петя Бъркалова, която в ролята на промотъра прочете текста на вричане, и на доц. д-р Елена Гетова и на д-р Борян Янев (като представители съответно на новите доценти и доктори).

Иматрикулацията, която се проведе в Заседателната зала на Ректората, беше част от празничния пролетен ден на факултета под надслов „Делата раждат почесните“. По-късно имаше концерт в залата на учебния театър на студенти по оперно пеене от Департамент Музика на Нов български университет (ученици на Наталия Афеян) и коктейл за участниците.



На снимката отлясно-наляво са доц. Живко Иванов доц. Петя Бъркалова, знаменосците на университета и д-р Яна Роуланд, която изпълнява ритуала на вричането

Слово на декана доц. д-р Живко Иванов*

Уважаеми колеги,

Днес университетът не е сграда, а храм. Днес ние не сме обичайните ежедневни фигури на преподавателски щатове, а кандидати за принадлежност към нещо по-възвишено. Дано да усетим и да разберем защо.

Бидейки европейци, поне в претенциите си, мнозина у нас разсейват факта, че университетът е много старо европейско образование. Университетът възниква като *universitas magistrorum et scholarium*, сиреч общност на учителите и учениците, а също така – цялост, универсум, вселена.

Университетът се превръща в духовното отечество на знанието и разсъждаването, където университетският човек се реализира както професионално, така и екзистенциално. Вписването в университетската общност става доброволно, но затова пък предполага пълно приемане на собствените норми на този универсум и категоричното недопускане на външни влияния върху тях.

За днешна Европа университетът е най-старата, а поради това и най-консервативната организация след църквата. В същото време университетската общност се конституира

по образеца на корпорациите, занаятчийските цехове. Този факт предполага неотменната йерархичност на университета. От самото начало йерархията е решаващото начало и критерият за съществуването на университета. Принципът на йерархията в университета не може да бъде проблематизиран. Критиката срещу него е възможна по един единствен начин: чрез самоизключване от университетската общност.

Йерархията предполага ясно определени периоди на инициация, чиракуване, изявяване на калфите и реализация на майсторите (думата *magister*, дълго време назовавала университетския професор, означава точно това – майстор).

Степените на йерархията не могат да бъдат прескачани, а изискванията за преминаване от едно към друго равнище следва да бъдат задължително строго регламентирани, като при това не допускат в себе си никакви други освен нормите, иманентни за структурата на знанието и неговото преподаване. Опитите за манипулиране на йерархията или пък за нейното незачитане винаги са водили само до едно – до сриването на съответния университет.

Университетските стандарти изграждат както духовния климат на институцията, така и личното и корпоративно достойнство и самоуважението на вписаните в академичната йерархия.

Искрено вярвам, че ще бъдете пълноценна част от йерархията и двигател на знанието и развитието.

Нашият факултет и нашият университет е това малко духовно отечество, в което работим и

живеем.

Моля Г-н Заместник-Ректора, като пълномощен представител днес на върховната академична власт в университета, да разреши провеждането на иматрикулацията, първа за Филологическия факултет.

Давам правото на промотора да извърши с цялата сила на университетска власт и в съответствие с академичната традиция Първата иматрикулация за Филологическия факултет.

Слово на промотъра доц. д-р Петя Бъркалова

Уважаеми доценти, уважаеми доктори,

Успешно издържахте изпитите и преминахте изпитанията. Знанията ви бяха законово проверени. Искахте и получихте научното звание доцент. Искахте и получихте научната и образователната степен доктор.

Днес излизате тържествено пред академичната колегия и пред символите на университета, за да получите за делата си почесните на Филологическия факултет.

Преди това в духа на най-старите университетски традиции на Европа нека пристъпим към тържествено обещание.

С изричането нека се изпълни това, което изисква принадлежността към този Университет.

Първо – Да съхранявате академичния дух и да вградите делата си в този храм на съзидателното знание.

И още – Да пазите чисти и неопетнени научната степен доктор и званието доцент, които са ви отредени.

И накрая – Да посветите усилията си на хуманитаристиката – не заради лесна печалба и не заради празна слава, а в името на познанието, така че неговата светлина да заблести още по ярко за благо на човешкия род.

* В словото са използвани части от публикацията на проф. Георги Капривев от 2003 за университетската идея.

АКАДЕМИЧНИ ПРОСТРАНСТВА

Доц. д-р Елена ГЕТОВА

от името на новите доценти във Филологическия факултет

Едно от същностните лица на литературното занимание е да се оказва в странно междинните пространства на преходното и трайното, между информативно-абстрактното и задълбочено аналитичното, между тоталността и избора.

Ето защо литературното занимание изисква, налага, деликатно настоява, обсебва, превръща в реален проблем пространствата на своето практикуване. В резултат на това всяка претендираща за внимание ценност на езика и литературата, на филологията изобщо, се превръща в обект, непрестанно търсещ своето място в света. Така, въпреки измамната бързопреходност на идващи и отиващи си изследователски нагласи, все пак се формират места на културна памет, в които с времето се заличава ненужното и се прояснява трайното, разпознават се лицата от маските. За тази цел е нужна академичната общност, средата, аурата, храмът... Оня академичен Вавилон, в който поне за миг се очертават наглед трудноразпознаваемите конвенции на езика и литературата.

Разчитайки на това, че в академичния лабиринт „отвътре“ може да се срещне или да се избегне Минотавъра, залуталият се сред академичните пространства тук – коридори, кабинети, аула, аудитории, семинарни зали, пристройки, приложения, допълнения, бараки, тепета, други (понякога заплашително звучащи за филолога химически и физически) факултети, улички, чийто изход или вход тръгва от университета, дворчетата, ъгли, криволичещи пътеки, библиотеки, нови сгради, междинни пространства, стълбища, пролуки, барчета... най-после Филологически факултет, някак неусетно намира своите места в хаоса на търсенето.

Защото, поддържайки жив диалога между словото и Психея, между писмените означения и екзистенциалните заключения, между текстуралното и ритуала,

между традиции и актуалност, академичните пространства продължават да изтъкват провакативните спасителни нишки към нашето пребиваване в света.

Най-отговорната мисия за нас е този академичен лабиринт, устояващ на изпитанията и намерил стотици основания да оцелява, да бъде запазен. Само тук, в неговите крепящи се на натиска на времето вътрешни духовни пространства изгубеният в любопитството си изпитател се чувства разтърсен от мисълта, стъписан пред хармонията, блокирал от внезапен жест на колегиалност и съпричастие, примирен с трагическите прозрения за островното и енигматичното на собственото си човешко съществуване. Тоест, за онова състояние на света, което внезапно озадачава един тотално изгубил се в безкрая на битието пират:

– Някога светът беше по-голям!

– Светът е същият! – ще си помисли той. – Но в него е останало по-малко.

Изборът!

Д-р Борян ЯНЕВ И д-р Гергина КРЪСТЕВА

от името на новите доктори във Филологическия факултет

Ние знаем, че надсловът на днешния ден е „Делата раждат почестите“. Но истинските, смислени почести всъщност не са единствено за нас. Те са много повече и много по-силни за нашите преподаватели, за всички, които ни подкрепяха през последните години, всички, чието споделяне на успехите и колебанията ни в светли и потъмни мигове осмисляше усилията ни. Именно затова бихме искали да се обърнем към тях с благодарност, да им кажем, че причината да бъдем днес тук са и те. Да споделим с тях нашата убеденост, че ние съзнаваме как през последните години, заедно с текстовете си сме отглеждали една от най-големите човешки радости – свободата да избираш, да правиш своя живот такъв, какъвто разумът и сърцето го пожелават. И не само това.

Във времето на днешния съвременен свят, който изкусително ни предлага хладината на разстоянията, рационализма на дистанциите, ние имахме нещо различно и едновременно с това, прекрасно Друго, в което бяхме близо един до друг, бяхме заедно. Вярваме, че това преживяване ще продължи.

Вярваме, че ще продължи съвместното ни пътуване.

Всички знаем, че то е уморително, че в маршрута му липсват строги и точни разписания. Но нека изговорим очакването си за него с думите на Йосиф Бродски: „от този момент нататък днешният ден ще се превръща в наше минало. Ще се отдалечава, дори когато ни се струва, че сме спрели. Затова нека го погледнем внимателно, с усмивка и обич, преди да се превърне в спомен, във фотография... Нека го погледнем с отговорност, но и с цялата човешка чувствителност, на която сме способни. Защото в дни като днешния ние всъщност поглеждаме и към нашето минало“.

И знаейки това, трябва да изискваме от себе си не само необходимата отговорност, спасителната увереност, основателното самочувствие, но и човешката нежност, на която сме способни. Защото в нашия избор е стаена и убедеността, че едва ли някъде и някога ще се чувстваме по-добре от тук – въпреки трудностите, през които сме минали и които тепърва ни чакат!

Скъпи доктори, а на вас пожелаваме не да лекувате, а да поддържате винаги здрава и силна филологическата наука!

Стипендията за литература на ИК „Пигмалион“

По време на своя среща със студенти, състояла се на 13 октомври 2004 г., издателство „Пигмалион“ учреди стипендия за литературно произведение, създадено от студенти в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

УСЛОВИЯ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА:

За получаване на стипендията могат да кандидатстват

всички студенти редовно или задочно обучение от ПУ „Паисий Хилендарски“. Кандидатстването става чрез предаване на литературен текст до 100 стандартни машинописни страници. Всеки кандидат може да участва само с един текст.

За 2009 г. срокът за предаване на текстовете е до 30 април 2009 г. в издателство „Пигмалион“, ул. „Иван Вазов“ 42, Емилия Маринова,

тел.: 623411; 0896 663801.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Журито ще бъде излъчено от ръководителя на Катедрата по история на литературата и сравнително литературознание.

Резултатите ще бъдат обявени публично на 12 май 2009 г. в литературния салон на фондация „Пигмалион“ – ул. „Иван Вазов“ 42.

Световноизвестен български математик е новият почетен доктор на Университета

Проф. д-р Друми Байнов е новият Доктор хонорис кауза на Пловдивския университет, а удостояването му с високото звание бе по предложение на Факултета по математика и информатика, където е преподавал в продължение на 18 години. Той е един от най-забележителните съвременни български математици, чието име е широко известно на математическия свят. Само споменаването на няколко факта от неговата научна биография са достатъчно доказателство на това. Той е вторият математик в света (след унгареца Пал Ердош) с най-много научни публикации – 832, негови резултати са цитирани и използвани в повече от 4500 научни статии и монографии.

Тържественото заседание на Академичния съвет, което се проведе на 16 март в 6. аудитория, бе открито от заместник-ректора доц. д-р Запрян Козлуджов. Научните постижения на новия почетен доктор бяха представени от декана на ФМИ доц. д-р Асен Рахнев.

Проф. Друми Димитров Байнов е роден на 2.07.1933 г. в София. Завършва математика в Софийския университет (1957), а дисертация защитава в Московския държавен университет „Ломоносов“ (1966). Автор е на 10 монографии, които са издадени в престижни меж-



Отдясно-наляво са: доц. Асен Рахнев, проф. Друми Байнов, проф. Иван Куцаров, доц. Запрян Козлуджов

дународни издателства, публикувал е 832 научни статии в реномирани български и международни списания, като над 200 от тях са в съавторство с 13 математици от Пловдивския университет. Неговата научна дейност има широк спектър:

- Теоретични интереси от областта на диференциалните уравнения – обикновени и частни, функционално-диференциалните уравнения, импулсните уравнения, нелинейния анализ, оптималното управление, механиката;

- Приложни резултати, свързани с моделирането в икономиката, химията, физиката и особено в математическата биология.

Той е един от основоположниците на теорията на импулс-

ните уравнения, като неговата монография *Theory of impulsive differential equations*, World Scientific Publishing Co., Inc. 1989, е използвана и цитирана над 1000 пъти.

Проф. Байнов е бил научен ръководител на 29 докторанти от България и чужбина, седем от които понастоящем са доценти във ФМИ – Тодорка Николова, Галина Векова, Недялка Казакова, Мария Аролска, Андрей Захариев, Георги Кулев, Снежана Христова (на която е и научен консултант за втория докторат). Чел е широк спектър от лекции по различни математически дисциплини в редица български университети – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (1970-1987 г.), Медицинска академия (София), Технически универси-

тет (във филиалите в Пловдив и Сливен), Югозападен университет „Неофит Рилски“. Многократно е изнасял лекции по покана в САЩ, Канада, Чили, Бахрейн, Нигерия, Китай, Испания, Германия, Англия, Италия, Гърция, Турция.

Проф. Байнов е издал над 10 учебници, ръководства и сборници, 5 от които са издадени в Пловдивското университетско издателство. Главен редактор е на четири научни списания, член на борда на 18 международни и български научни списания. Бил е главен организатор на 3 международни колоквиума и конференции, като два от форумите имат по 12 издания, а третият – 5 издания.

Ректорът проф. д-р Иван Куцаров връчи на проф. Друми Байнов почетния знак на Пловдивския университет и почетния диплом, който беше огласен на старобългарски от гл. ас. Събина Вълчанова.

В академичното си слово проф. Байнов изказа своята благодарност за високото признание, отбелязвайки, че годините, прекарани в Пловдив, са едни от най-хубавите в живота му. Той разказа любопитни неща, свързани с неговите докторанти от ПУ, сподели и интересни факти от научната си биография.

„Пловдивски университет“

Конкурсът „Лаборатория за слава FateLab“

Първият кръг в Пловдив на конкурса за разбираемо говорене на наука „Лаборатория за слава Феймлаб 2009“, организиран от Британски съвет и Министерството на образованието и науката, ще се проведе на 11 април, събота, от 11.00 часа в Театрална зала на Пловдивския университет. Желаетелите да се запишат за участие могат да го направят по електронната поща. Срокът

изтича в 24.00 часа във вторник, 7 април.

Входът за публиката е свободен. Всеки от участниците ще представи своята тема в рамките на 3 минути. Журито ще коментира изпълнението и ще задава допълнителни въпроси на кандидатите. Трима от участниците ще продължат към финала на 11 май, като критериите, по които ще бъдат оценявани кандидатите, са

Съдържателност (научна достоверност) Достъпност (разбираемост за неспециалисти) и Обаяние (комуникативност с публиката).

Преди финала 12-те финалисти ще преминават през Майсторски клас, на който ще имат привилегията да бъдат обучавани от Франк Бърнет, първия професор по комуникация на науката в Обединеното кралство и

директор по международната дейност на Челтнъмския фестивал за наука.

Конкурсът „Лаборатория за слава Феймлаб“ е част от регионалния проект на Британския съвет „Красива наука“, който се осъществява в 9 страни от Югоизточна Европа. Финалът за българските участници е насрочен на 11 май, а международният финал ще бъде на 6 юни в Челтнъм, Англия.

Развитие на научния потенциал за 2008 г.

ПРОФЕСОР

Георги Пенев Василев – Химически факултет

Людмил Йорданов Спасов – Философско-исторически факултет

ДОЦЕНТ

Илия Николов Илиев – Биологически факултет

Делка Василева Карагьозова-Дилкова – Биологически факултет

Маргарита Йорданова Панайотова – Биологически факултет

Балик Маломиров Джамбазов – Биологически факултет

Галина Тенева Яхубян – Биологически факултет

Цанко Савов Гечев – Биологически факултет

Илия Димитров Денев – Биологически факултет

Теодора Атанасова Стайкова – Биологически факултет

София Димитрова Балтова – Биологически факултет

Самир Изетов Наимов – Биологически факултет

Веселин Йорданов Кметов – Химически факултет

Теменужка Атанасова Йовчева – Химически факултет

Стела Миронова Статкова-Абегхе – Химически факултет

Михаил Страшимиров Грънчаров – Филологически факултет

София Райчева Спилкова – Филологически факултет

Елена Славова Гетова – Филологически факултет

Боян Георгиев Златанов – Факултет по математика и информатика

Елена Петрова Сомова – Факултет по математика и информатика

Надя Георгиева Бояджиева – Юридически факултет

Силви Василев Чернев – Юридически факултет (ст. н.с. II степен)

ДОКТОР НА НАУКИТЕ

Димитър Николов Бечев – Биологически факултет

Мария Георгиева Сотирова – Факултет по икономически и социални науки

ДОКТОР

Евелина Иванова Даскалова – Биологически факултет

Румяна Иванова Бакалска – Химически факултет

Пламен Ангелов Ангелов – Химически факултет

Йорданка Петрова Стефанова – Химически факултет

Дияна Василева Николова-Багалева – Филологически факултет

Аделина Любомирова Странджева – Филологически факултет

Витана Василева Костадинова – Филологически факултет

Албена Александрова Овчарова – Педагогически факултет

Силвия Маринова Гърневска – Педагогически факултет

Йорданка Георгиева Любецка – Факултет по икономически и социални науки

ГЛАВЕН АСИСТЕНТ

Стойка Петрова Пенкова – Философско-исторически факултет

Меглена Иванова Златкова – Философско-исторически факултет

Фани Евгениева Бойкова – Филологически факултет

Иванка Георгиева Градева – Факултет по математика и информатика

Тодор Цветков Петков – Факултет по математика и информатика

Златомира Георгиева Костова – Педагогически факултет

Ангел Йорданов Шопов – Юридически факултет

СТАРШИ АСИСТЕНТ

Яна Атанасова Роулант – Филологически факултет

Тихомир Николов Митев – Философско-исторически факултет

Светослав Петров Петков – Философско-исторически факултет

Димитър Вълков Ханев – Юридически факултет

Деяна Любомирова Георгиева – Химически факултет

Силвия Велкова Стоянова-Петрова – Физически факултет

Атанас Изнатов Владиков – Факултет по икономически и социални науки

Георги Николов Чолаков – Факултет по математика и информатика

Станка Иванова Хаджиколева – Факултет по математика и информатика.

Седмият панаир на образованието

Седмият международен панаир на образованието беше открит на 27 март. В продължение на два дни 92 образователни институции от 12 държави предлагаха своя продукт, за да привлекат вниманието на кандидат-студентите или на желаещите да получат допълнителна квалификация. В 8. палата на Международен панаир – Пловдив най-много бяха представителите на висшите училища – 46, на средните – 24, останалите бяха от културни институти, издателства, фондации, езикови школи и др.

За първи път имаше участници от Румъния и Колумбия, а образователният панаир премина под знака на Европейската

година на иновациите и творчеството.

Пловдивският университет беше представен със самостоятелен щанд, отделни експозиции имаха също Педагогическият факултет, Факултета по икономически и социални науки и Факултета по математика и информатика.

Организаторите от Европейския колеж по икономика и управление и Международния панаир се бяха погрижили да предоставят всички необходими условия на участниците и посетителите, които можаха да се насладят и на прекрасна оформената паркова част на панаира.

Кампания за обогатяване фонда на библиотеката

Министерството на културата обяви конкурс за финансова подкрепа на библиотеките при обновяване на фондовете им с книги и други информационни източници.

В проектите се включват книги, периодични издания и други информационни източници, включително и на електронни носители от следните области:

– художествена литература;

– художествена литература за деца;

– хуманитаристика/публицистика, литературна критика и литературна история, история, включително и краеведски изследвания и др.;

– справочна и друга научна литература, съобразно профила на библиотеката;

– периодични издания в областта на литературата и културата;

Приоритетно се включват произведения на български автори.

Книгите и информационните източници, включени в проектите, да обхващат максимално широк кръг издателства, регистрирани съгласно българското

законодателство. Заглавията от едно издателство, включени в един проект, не могат да надвишават 30% от общия брой по проекта.

Няма ограничения в броя на заглавията и в екземплярността.

До 15 април трябва да изпратите своите предложения до директора на Университетската библиотека г-жа Милка Янкова.

Ето и връзки към някои издателства и техни каталози: http://www.abk.bg/images/stories/files/katalogabk_2009.pdf – Асоциация „Българска книга“;

<http://www.asprobg.com/> – „Аспро“, Издателство в областта на българското и европейското право;

<http://www.kragozor.com/> – Издателска къща „Кръгозор“, Наука, политика, психология;

<http://www.pons.bg/> – „Понс България“. Издател на Pons речници и езикови помагала;

<http://www.zstoyanov.com/> – Издателство „Захарий Стоянов“;

<http://www.need.bg/?c=70> – Тук можете да намерите адресите на много от българските издателства.

ПРОФ. ГЕОРГИ ЗЛАТАНОВ

ОТПРАЗНУВА С КОЛЕГИТЕ СВОЯ 65-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

Юбилейната годишна на проф. Георги Златанов беше отпразнувана на 17 март в Заседателната зала на Нова сграда. Колеги и приятели дойдоха, за да поздравят юбиляра. Първото приветствие беше от името на декана на ФМИ доц. д-р Асен Рахнев, прочетено от заместник-декана доц. д-р Христо Крушков. (Публикуваме го отделно.)

От името на ректора и академичното ръководство на Пловдивския университет приветствие поднесе заместник-ректорът доц. д-р Запрян Козлуджов. В него се казваше: „Най-сърдечно Ви поздравяваме за юбилейната 65-годишнина. Благодарим Ви за годините, които посветихте за развитието на Факултета по математика и информатика в нашия университет и за преподавателската Ви работа, която Ви направи любимец на много от студентите.“

Приветствие от колегията във Филиала на Пловдивския университет в Смолян прочете д-р Коста Гъров.

С пожелания за здраве и нови успехи в науката



Проф. Георги Златанов

се обърнаха много колеги и приятели на юбиляра от ПУ и други висши училища.

В отговор на приветствието проф. Златанов каза: „Благодаря за хубавите слова, отправени от факултетното и университетското ръководство към мен, но искам да отбележа, че тези думи ги приемам като признание за целия колектив на ФМИ. Благодаря на всички от сърце!“

„Пловдивски университет“

ПРИВЕТСТВИЕ ОТ ДЕКАНА НА ФМИ

Скъпи проф. Георги Златанов,

Времето върви неусетно и ето, че дойде и Вашият 65-и рожден ден (злите езици твърдят, че навършвате цели 1 000 001 години, а добронамерените – че годините Ви са само 41. Във връзка с това радостно събитие приемоте най-сърдечни поздравии от колектива на Факултета по математика и информатика при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Скъпи приятелю, твоят рожден ден е подходящ повод още веднъж да засвидетелстваме своето уважение и благодарност за моралната и научна помощ, която си оказвал на много от нас, и за заслугите и приносите ти факултетът ни да бъде един от водещите в Пловдивския университет.

Гордеем се като българи и математичници с вашите постижения в различни направления на математиката. Високо ценим вашия професионализъм, вашата богата ерудиция и преподавателските ви качества. Вашето неуморно служене на науката и образованието е вдъхновение и пример за подражание на всички нас. Във ваше лице ние имаме високо ерудиран учен, преподавател и съмишленик, на чиято подкрепа, оказвана навреме и с изключителна добронамереност, ще разчитаме и в бъдеще.

Пожелаваме Ви, скъпи ни проф. Златанов, много здраве, щастие, творческо въодушевление и още дълги години да запазите своя младежки дух и неуморил ентузиазъм.

ЧЕСТИТ РОЖДЕН ДЕН!

Декан на ФМИ при ПУ:
доц. д-р Асен РАХНЕВ

Проф. д-р Георги Златанов е роден на 17.03.1944 г. в Пещера. Завършва Първа гимназия в Пловдив през 1962 г. и Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 1966 г. с квалификация *математик, учител по математика и физика*. Като студент води упражнения по елементарна алгебра.

През 1966–67 г. работи по разпределение в Първа гимназия – Добрич. От 1.10.1967 г. е асистент по геометрия в ПУ. От 1971 до 1974 г. е редовен докторант в Казанския университет (СССР) с научни ръководители проф. Шуликовски и проф. Норден. През 1974 г. защитава дисертация на тема „Полугеодезични мрежи“. През 1978 г. става доцент по геометрия, а през 2002 г. – професор по геометрия в ПУ.

От 1979 г. до настоящия момент е член на Академичния съвет на Пловдивския университет и на Факултетния съвет на Факултета по математика и информатика. Декан на ФМИ е бил 14 години, заместник-ректор на ПУ – 8 години, член на Специализирания научен съвет по математика в София – 4 години, председател на Научния съвет на ФМИ – 4 години. В настоящия момент е ръководител на катедра „Геометрия“.

Проф. Златанов е научен ръководител на 3 защитени докторски дисертации и над 60 дипломни работи на студенти и учители за получаване на втори клас квалификация. Под негово ръководство започват научните си изследвания и двама настоящи доценти.

Участвал е с научни доклади на международни и национални конференции. Публикувал е над 75 научни статии в реномирани списания в България, Япония, Германия, Русия, Италия, Полша, Румъния, Югославия.

Научните интереси на

проф. Златанов са в областта на локалната диференциална геометрия. Изследвал е геометрията на мрежите и тъканите и геометрията на композициите в пространства с афинна свързаност и метрични пространства. През 1976 г. създава апарата на продълженото ковариантно диференциране в двумерни пространства на Вайл, а през 1988 г. обобщава този апарат за n-мерни пространства на Вайл. През 1979 г., с научен консултант проф. Златанов, бе защитена докторска дисертация, която прилага този апарат. 15 чуждестранни геометри започнаха да използват апарата, създаден от проф. Златанов, в своите научни изследвания. Известни са над 200 цитирания на работите на проф. Златанов от чужди автори. Той открива връзките между мрежите и композициите и използвайки я изследва изотропните композиции в n-мерни пространства на Вайл.

Написал е 3 учебника и 2 ръководства за студенти. Чел е лекции по елементарна геометрия, аналитична геометрия, диференциална геометрия, основи на математиката, училищен курс по геометрия, история на математиката, неевклидови геометрии, теория на мрежите в метрични пространства, риманова геометрия, висша математика, линейна алгебра и аналитична геометрия.

Проф. Златанов е преподавал геометрия на ученици в Математическата гимназия – Пловдив. Под негово ръководство са написани и защитени ученически реферати. Изнасял е лекции за подготовка на ученици за олимпиади, както и за квалификация и преквалификация на учители. Съавтор е на първия учебник за факултативна подготовка на ученици.

Бил е член на ръководството на Съюза на математиците в България – клон Пловдив.

Исторически симптоми в модерната геополитическа картина на света

Д-р Симеон КАЦАРОВ

Европа все повече се свързва с една специфична за стария континент организация – Европейския съюз. Въпреки множеството противоречиви оценки, всички с голяма охота или си стоят в нея, или се стремят към нея. В пресата и в политическите органи на Великобритания и Полша почти всекидневно се хули ЕС, но никой сериозен участник в политическия живот и на двете страни не си и помисля за напускане. Норвегия е сключила по-голяма част от икономическите споразумения на съюза (тя е част от Европейската икономическа зона, заедно с членките на ЕС, Исландия и Лихтенщайн). Украйна, Албания, Хърватска преустройват държавите си, за да влязат някой ден в „клубът“, дори Сръбската радикална партия подкрепи споразумението за евроинтеграция. Поради тази причина акцентът на статията ще падне върху историческите симптоми на Европейския съюз.

Реалната геополитическа картина в ЕС сочи много ясно, че съществуват три политически и икономически гиганта – Германия, Франция и Великобритания. Те са факторите, от които зависи както решаването на сегашните проблеми в организацията, така и бъдещото ѝ развитие. Въпреки опитите на Италия, Испания и Полша да се превърнат в част от „големите“, те си остават периферия. Като доказателство в тази посока могат да се изредят множество примери, но е достатъчно да се погледне как се отразява в пресата мнението на трите сили за присъединяването на Турция и тези на останалите субекти на ЕС. Много старание и търпение ще трябва, за да се открие мнението на Словения или на Белгия. Германия, Франция и Великобритания, обаче в своята си същност и развитие прилагат доста различни модели.

Великобритания и Франция имат изразени контакти със своето бивше коалиционно пространство, което в по-малка или в по-голяма степен ги прави „раз-

Европа

концентрирани“ в своята европейска политика. Положението в Германия е на обратния полюс, нейни колонии бяха отнети от първите две държави още през 1919 г., това превръща държавите от ЕС в търсени и единствени близки партньори. Друга разлика между трите може да се открие във формирането на тяхната държавност. Франция споделя модела на централизацията, докато Великобритания и Германия се основават на по-слабата централна власт и федерализма. Само като се вгледаме в проблемния организационен въпрос на ЕС – федеративно или конфедеративно управление да се изгради – и може да се предположи, че тези

различни модели на развитие при трите „големи“, оказват влияние върху тях. Не без силното съдействие на най-мощната икономика в съюза – Германия, икономическата структура на европейската общност е по-скоро федерална, макар да не среща силно одобрение във Великобритания. И въпреки опитите на централизираната република Франция да предложи на европейците единна конституция или по-смекчения ѝ вариант – Лисабонския договор, в политическо отношение ЕС е конфедеративен в своята същност. Критиките за по-нататъшно федерализиране на икономиката или политиката са многобройни и почти ежедневни, резервите са още повече. Откриваме два исторически симптома, които могат да доведат до някакво изясняване на по-нататъшното развитие на болестта.

Първият е от средата на XIX в., действието се развива в

Австрийската империя. След като смазват Унгарската революция през 1848-49 г., управляващите във Виена, верни на трофейната политика, че победеният трябва да си плати, решават да премахнат митническата граница, която до този момент е разделяла унгарските земи от останалите владения на Хабсбургите. Унгарската икономика е подложена на жестока конкуренция от страна на много по-развитата и по-богата индустрия, развиваща се в Горна и Долна Австрия и Бохемия. Стоките от Виена, Линц и Прага заливат унгарския пазар и буквално унищожават местната индустрия. Текстилната промишленост, например, претърпява толкова сериозни удари, че

успява да се окопоти чак след 30 години. В тази страшна картина обаче има нещо изключително благотворно за унгарското стопанство,

то намира своята ниша в обширната империя. Унгарците виждат, че големите промишлени центрове на запад имат нужда от много храна и решават да ги нахранят. От тук тръгват вино, месо, зеленчуци към останалите провинции. Печалбите от тази селскостопанска промяна в икономиката започват да се използват за инвестиции, които подпомагат развитието на индустрията.

Състоянието на Съюза по много симптоми прилича на това в САЩ в края на XIX век. Въпреки икономическия си прогрес, американската икономика остава в много отношения зависеща – капитали, пазари, дори ръководство. Между Севера и Юга има една задълбочаваща се пропаст, която не се основава само на

отношението към робството, но и върху външната политика, икономиката, начина на живот, идеологията. И едните, и другите се определят като истински американци – едните носители на новото, а другите пазители на традициите. Американската държавност се намира в доста спорна ситуация – от една страна, северните щати са застъпват за по-силна роля на централната власт, докато, от друга страна, Юга е за запазване и дори разширяване на щатската автономия. Паралелно с разгорялата се Гражданска война в САЩ се появява един забележителен държавник – Ейбрахам Линкълн. Въпреки непримиримата му позиция спрямо робството и единството на републиката, Линкълн е политик, който има способността на обединява противоположностите и да намира компромиса. Президентската администрация представлява интересна смесица на лица с различна гледна точка, но обединени от идеята за запазване на целостта на САЩ. Благодарение на това разнообразие от идеи Линкълн провежда необходимата промяна в държавността, като акцентира на федералните власти за сметка на щатските. Тези промени са били плашещи и на моменти дори не много успешни, но съдържат голям политически потенциал, който ще се използва в продължение на десетилетия.

Лекарството, което може да се предложи при тези исторически симптоми, е компромисът. Самата европейска организация е формирана на базата на Договора за въглища и стомана, подписан от държави, които са воювали помежду си само преди 6 години. Други подобни компромиси са Елисейският договор от 1963 г., подписан от френския президент Шарл де Гол и германския канцлер Конрад Аденауер, съгласието на Франция Великобритания да стане член на ЕИО през 1973 г. и т.н.

Това е само историческа аналогия, която може да претърпи и други трактовки. Както се казва в една популярна мисъл: „Всеки историк трябва да бъде един



ИНДИЯ – малко познатата

Живко СТОИЛОВ*

Какво може да отведе един човек в Индия за повече от 3 години?

Любопитство? Ищах за нови преживявания? Вкус към приключения? Плажове на Гоа или Тадж Махал? Интерес към мистериозните Хималаи? Бягство от съвременната „лудост“? Или... търсене на знание... на онова знание, което дава всичко (или поне така казват...).

Всъщност какви са представите на чужденеца за тази стара странна страна?

Бедност и богатство? Мизерия и лукс? Кама Сутра и аскетизъм? Йога? И защо казваме „тъмна Индия“? А днес дали е „тъмна“?...

Ето няколко факта, които биха разкрили един друг облик за съвременна Индия. Преди всичко „стара“ Индия днес е много „млада“. 71% от индийците са под 35 години. Това е всъщност една млада нация. В момента има демографски бум, който трудно се овладява от правителството. 29 милиона се раждат, а 10 милиона умират всяка година, което дава 1,8% ръст годишно. Индийските деца са много добри ученици. Ситуацията там донякъде прилича на времената от социализма в България. Униформи, ред, дисциплина... Може да живеят в тенекиени колиби, но отиват на училище с бели униформи.

За съжаление, 94% от тях отпадат от училище след 12 клас. Само 6% пресичат линията на 10-12 клас и продължават в някоя колеж.

Интересен факт: Най-образовани са индийците от комунистическите щати – в Керала, отчасти Бенгал. Комунистическите партии управляват от десетилетия и се грижат за подрастващото поколение по-добре от управниците на останалите области.

Но това е само едната страна на монетата – от другата страна са „Ай-Ти“ специалистите. В Индия има бум на софтуерния сектор, младежите са с невероятен потенциал, статистиката сочи, че 60% от софтуерните специалисти на НАСА са индийци. И въпреки привидната „неграмотност“, средностатис-

тическият индиец показва един друг тип грамотност – духовната, резултат от културната традиция. Може да не е завършил училище, но да е способен да води разговор за древната философия, да има впечатляващи знания за духовната природа на човека, каквито много образовани „западнци“ нямат. Всяко индийче е откърмено с историите от „Махабхарата“ и „Рамаяна“, където има толкова много философия и знания



Ученикът сядва близо до учителя с нужния респект в очакване да чуе древното слово – това означава и думата „упанишада“, тази част от Ведите, които са същността на източната философия

за човека, че за тях се казва: „Всичко е написано там и ако има нещо, което да не е записано, то значи въобще не съществува в света.“

Отношението на ученика към учителя е уникално. Това отношение е на базата на дълбоко вкорененото разбиране на хинду човека за важноста на знанието като единствен път към освобождението от страданието на този свят. Оттам и всеки, който е носител на знание, бива уважаван и почитан. Това се разбира дори и от индийското правителство. Средната заплата на индийския учител е приблизително равна на заплата на българския му

колега, което при стандартите на живот в двете страни прави учителската заплата в Индия с пъти по-висока, отколкото в нашата страна. Традициите в образованието са една от силните страни на Индия. Това е било добре разбрано от англичаните, когато са се опитвали да сложат ръка на полуострова преди 3 века. В реч пред английския парламент на 2 февруари 1835 година Лорд Маккоули казва така:

„Аз съм пътувал надлъж и шир в Индия, без да видя един просяк, един крадец. Такова богатство съм видял в тази страна, такива високи морални ценности, хора от такъв калибър, така че не мисля, че

*

Културата на Индия носи в себе си древна мъдрост, която продължава да привлича Запада. Благодарение на тази мъдрост, основана на принципите за ненасилие, в Индия е възможно да съжителстват всички религии в демократично единство, от което може да се вземе пример и да се черпи опит (е, не всичко е цветя и рози – и там има търкания и атентати от време на време). Вековете са напластявали култура след култура, религия след религия, като всичко се е интегрирало и съчетавало по миролюбив начин. В нашата западна история една култура е идвала, унищожавайки предходната, такава е нашата история – малко кървава, в резултат на което сега знаем малко за нашите предци. Отивайки в Индия, изследователят може да наблюдава пластове един върху друг, съчетани и запазени, и да проследи по-лесно историята на човечеството, израстването на съзнанието на човека от дълбока древност до днес.

*

Когато персите били подготвени от страната си, те отишли в Индия. Помолили за подслон, да живеят заедно с индусите. Индийският раджа /цар/ в отговор заповядал да донесат чаша пълна до горе с мляко, посочил чашата и казал: „Както тази чаша е пълна до горе с мляко, така и моята страна е пълна – няма място за вас.“ Тогава персийският водач сложил една малка лъжичка захар и разбъркал млякото. „Така – казал той, – както това мляко стана по-сладко, след като се смеси със захарта, така и моят народ ще се смеси с твоя и ще допринесе за твоео царство.“ Индийският раджа се видял победен и приел персите. Като че ли тази история илюстрира начина, по който са се интегрирали културите в Индия.

(Повод за размисъл за нашата образователна система и опитите на „добронамерени“ велики сили да я направят по-добра.)

* Живко Стоилов преподава йога и изнася лекции в студио „Ом“, www.om-plovdiv.com; тел. 0882 629115.

стара странна страна

*

Богата или бедна страна е Индия? Вероятно една от най-богатите, въпреки бедността. Парадокс... Или по-скоро – проблем, защото има невероятна разлика между „най-ниското“ и „най-високото“. Една трета от индийците живеят с по-малко от 10 рупии на ден, което прави 30 стотинки! А две трети са под границата, поставена от Световната банка, която е 2 долара дневно. В същото време в топ „10 най-богати хора в света“ има 4 индийски имена. Един спи на тротоара от години и за постелка ползва вчерашния вестник, а за завивка – днешния, а друг наема Версайския дворец, за да ожени дъщеря си, както подобава! Трудно е да се побере в ума... в ума на среднестатистическия европеец... А не е ли точно това, което накара принц *Сихдхарта Будата* да напусне двореца си, семейството си и да открие път, който ще промени живота на милиони след него? Западната история познава и величае имената на велики завоеватели като Александър Велики, Наполеон, които са променяли живота на цели нации чрез силата на оръжието, създавайки империи. Източната история познава и величае имената на велики мислители и мистици – *Буда*, *Махавира*, *Шанкара*, които са променяли живота на хората по друг начин – просто седейки под дървото и размишлявайки... търсейки Истината, която днес привлича „лъвовете“ от Уолстрийт и те са готови сега да живеят дори в ашрам, да ядат ориз и да спят на пода, за да чуят именно тази Истина. В Щатите бизнес средите са полудели по „*Бхагавад Гита*“ – „*Божествената песен*“ на Кришна – „Библията“ на хиндуизма. Лансират се фрази като „*карма капитализъм*“, където „*карма*“, действието, се разглежда не като предопределеност, а като отговорност за действията и нови възможности за развитие – всичко това в сферата на



Камени идоли на тантрически божества от преди 10000 години

бизнеса. Търси се създаване на глобално мислещия мениджър, с холистичен подход към работата си и света. („Бизнесуик“, Октомври, 2006).

*

Казват, че учителят на Александър Македонски, Аристотел, преди похода към Изток заръчал на Александър само едно нещо – да му доведе един индийски мислител. На връщане Александър се сетил за молбата. Завели го при един *садху* (светец) и Александър му отдал почит, поканил го да тръгне с него, обещал му богатство. *Садхуто* вдигнал поглед нагоре и казал, че единственото, което иска, е императорът да се отмести малко, за да не му закрива слънцето, което греело приятно. Александър побеснял, но бил безпомощен пред този дрипав човек, седнал на земята. Не смеел да вдигне ръка срещу него – репутацията на светеца била голяма. Това и му казал *садхуто*: „Ти имаш власт само над тялото ми, което значи, че нямаш всъщност никаква власт...“

*

Ще успее ли Индия да бъде това, което е била преди няколко века? Преди 1000 години износът на Индия е бил 33% от световния износ, 27% преди инвазията на англичаните и 3%

след като те напускат „доброволно“ през 1947 г., а днес е едва 0,8% от световния! Днес Индия има 1,7% от световния брутен продукт, докато населението ѝ спрямо световното е 17% (твърди се, че Китай е вече на второ място по ръст на населението).

Обичайна гледка е селяните да орат с волове и да жънат със сърпове в селските райони, а в същото време индийски учени изстрелват поредната космическа ракета... Индия е на едно от първите места в космическите технологии.

От която и да е точка в страната човек може да си купи

билет за където иска и когато иска – 2 месеца предварително – цялата система на железниците е компютъризирана. За по-дългите пътувания на всеки вагон има списък с имената и местата на пътуващите. Индийските железници са най-големият работодател в света, имат повече служители от която и да е интернационална компания. Как се движат влаковете в тази страна – само един Господ знае. Преди 2-3 години екип от френските железници пристига, за да предаде *ноу-хау* на индийските си колеги, да им помогне в организацията. След една седмица наблюдение на индийската система французите казали, че те не могат да разберат как всичко това е възможно да работи и по-скоро те биха се поучили...

„Еартел“ и другите комуникационни компании водят политика на ниски цени. Като резултат мобилните телефони стават достъпни и за най-бедните. Развитието на комуникациите е едно от най-важните пера в икономиката на една страна. Така дори и шофьорите на рикши (триколките-таксите) имат мобилни телефони, а даже и странстващите монаси...

Лъжата, че си живял

Има такъв сборник с разкази от Никола Статков.

Прочетох във вестник „Пловдивски университет“, брой 1-2 (387) от 27 февруари 2009 година, статиите „На преподавателя – с признателност и уважение“ от Стилиана Заимова и „Опит за портрет на един колега“ от Никола Балабанов.

Благодаря им!

Питам се, защо няма такива писания за преподаватели от Биологическия факултет?

Познавам един, когото много биолози в България наричат учителю. Казва се Андон Даракчиев. Но и аз нямам време и сили да пиша за такива неща.

Защо е така?

Димитър БЕЧЕВ

Писателят и режисьорът Анжел Вагенщайн: Драмата на българското кино е в тежкото чалгизиране на културата

– Г-н Вагенщайн, как ще коментирате отличието, с което бяхте удостоен?

– Хубаво е, че се случи, благодарен съм. Да бъдеш признат е вълнуващо събитие. Човек е и малко суетен. Но никога не бих го постигнал, ако не беше Димитър Атанасов. Онова, което ни свързва, е маоизмът. Постъпките на великия вожд Мао. Много се сдружихме с Димитър в Китай. Понаучихме нещо за и от Китай. Фактът, че станах почетен гражданин на Пловдив, е резултат от нашето посещение там. Според мен моят „съмаоист“ направи невероятното. За съжаление България е печално политизирана. Представете си, че точно ей тук работеше Гьоте. Или Достоевски, например. Дали някой би му признал каквато и да е заслуга, ако той е от другата партия и има други политически възгледи? В това отношение сме още малко примитивна нация. Та така. Хубаво беше, но всичко върши – от утре пак ставам най-обикновен гражданин на София.

– Наскоро четох едно интервю с Георги Дюлгерев. В него той споменаваше, перифразирам, как мечтае за такова българско кино, което да накара зрителя да забрави за пуканките. Къде е сега вниманието на българския зрител – в екрана или в пуканките?

– Мисля, че пуканките са американска част на проблема. Това е американска метафора. Там ядат пуканки, докато гледат кино. У нас се опитват да го внедрят. Да ти продадат голям варел с пуканки, докато си на кино. И то пуканки с палмово масло. Според мен има верига от взаимозависимости. Не толкова пуканките и не толкова ракийката, която пиеш, докато гледаш същото нещо по телевизора. Важно е какво показваш на зрителя, какво зрителят би искал да види, кое има успех и кое няма. Драмата на нашето кино, независимо от носителя – екран, телевизия

Творческа вечер на писателя, киносценариста и режисьора Анжел Вагенщайн се състоя на 12 март в Балабановата къща (Старинен Пловдив). Авторът беше представен от Никола Инджов. Председателят на общинския съвет на Пловдив Илко Илиев тържествено връчи на Анжел Вагенщайн званието „Почетен гражданин на Пловдив“.

Присъстваха председателят на Съюза на българските писатели Николай Петев, председателят на Организацията на евреите в България „Шалом“ Максим Бенвенисти, представители на общината, писатели, музиканти, актьори, бизнесмени, журналисти и граждани на Пловдив.



Анжел Раймонд Вагенщайн е роден на 17 октомври 1922 г. в Пловдив. Прекарва детството си в Пловдив, след което живее, учи и работи в Париж, София, Берлин, Москва и Виена. Завършва кинодраматургия в московската Академия за филмово изкуство. Автор е на сценарии за над 50 игрални, документални и анимационни филми, произведени в различни страни по света. Той е един от основоположниците на българската национална кинематография и кинодраматургия. Сред най-успешните му филми са „Звезди“, „Гоя“, „Звезди в косите, сълзи в очите“, „Борис I“, „След края на света“. Издал е романите „Петокнижие Исааково“, „Далеч от Толедо“ и „Сбогом Шанхай“, преведени на английски, френски, немски, италиански, полски, руски, иврит и др. Съществена част от неговото творчество е свързано с Пловдив. Носител е на множество престижни национални и международни награди за литература и киноизкуство. Един от 10-те интелектуалци, покани от президента Франсоа Митеран на историческата закуска във френското посолство в София през януари 1989 г.

или домашно кино – е, ако мога така да се изразя, тежкото чалгизиране на културата. Скоро гледах един прокурор, не му запомних името, но ме впечатли със своята интелигентност по въпросите за детската престъпност. Предаването беше във връзка с няколкото страховити напоследък случаи в Америка, Германия и България. Този прокурор много хубаво го каза. Какво гледа от сутрин до вечер българският зрител – убийства, бандитизъм, американски екшъни. Все по-рядко са стойностните неща. И всичко това бавно се попива най-вече от децата и младежта. Постепенно убийствата и смъртта стават нещо обикновено, нещо неизвънредно. Спомням си, че за пръв

път видях мъртвец, когато бях на тринайсет. А сега на екрана постоянно има убийства и кръв. Така че не е въпросът в пуканките. Яж пуканки, на мен ми дреме дали ядеш пуканки, или не! Въпросът е какво гледаш. Това е световен проблем. В Америка се стрелят и убиват повече, отколкото у нас, но и България не е застрахована. Този въпросен прокурор с една такава приятна наивност или, как да кажа... Това беше един романтик-прокурор, който искаше новините сутрин да започват с усмивка и добри пожелания, вместо с тежките вести за убийства, изнасилвания и опожарявания. Та не знам за пуканките, не мога да кажа. Аз бих казал на Георги Дюлгерев, той е един от много

добрите колеги – не е въпросът в пуканките, а в качеството на филма. Ако правим по-добри филми, човек ще забрави за пуканките. Няма да се сети за тях. Ще ги купи и след края на прожекцията ще види, че не е посегнал към тях. Това бих пожелал на българското кино – публиката да забравя да посяга към пуканките, които е купила.

– Върху какво работите в момента?

– Мъча се с една пиеса. Ама много отдавна се мъча. Не знам аз ли нея мъча, тя ли мене. Още не мога да преодолеем тая критична точка. Пиша и нещо друго. Подготвям го за печат, надявам се да не го проточа много. Има един филм „След края на света“. Това, върху което работя в момента, се нарича „Преди края на света. Драскулки от неолита“. Един букет, сборник, коктейл от есета. Не е автобиография. Скучно ми е да мисля за автобиография. Пък и ми е много рано – след 20, 30, 40 години, като поостаря. Та такава нещо пиша, малко за киното, малко за моя живот. Есета. Опитвам се да са забавни, да не са скучни, да има усмивка. Предпочитам да гледам с усмивка на онова, което се е случило. Минало-заминало. Не искам нищо да драматизирам. Обещавам тук и сега, както и в книгата, да не наскърбя никого. Да не пиша срещу никого нещо лошо. В това отношение давам за пример Мона Лиза с нейната едва доловима усмивка. Ето това е – тази малка усмивчица, с която тя наблюдава света. Бих искал да мога да съм българската Мона Лиза. Било що било. Във всичко има трагедия, драма, но не може да няма усмивка. И е малко смешно, и е малко цирк, малко фарс. Това работя в момента. Ако успее да го изработя – добре, ако не – може би ще е по-добре за читателите, че не е станало, ще им спестя нещо. Но засега книгата е още „недопечен хляб“.

Бал с маски, но не от Джузепе Верди, а от Студентския съвет

Анелия ДАКОВА

На 23-ти март в *Infy dance* се проведе първият по рода си пролетен *Маскен бал* за учащите от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Атрактивното събитие съвпадна с предоставянето за нуждите на висшето училище на двата държавни терена, стопанисвани от МО, за които студентите водеха упорита борба. Така радостта и поводът им за празненство стана още по-голям.

Балът с маски се организира от Студентския съвет на Пловдивския

университет и беше посетен от над 1200 студенти. В заведението се влизаше със специални покани, които се раздаваха предните дни в Университета. Всички студенти в духа на събитието носеха колоритни маски и костюми. Всеки от тях се беше превъплътил в различна роля – фея, ангелче, принцеса, вещица, рицар, каубой, пират, лекар, шейх или герой от филми. Студентите се забавляваха заедно, а организаторите се бяха погрижили за най-активните да има и множество награди.



Три атрактивни участнички в бала с маски

Писателят и режисьорът...

➔ от стр. 12

– Кои са любимите Ви места в Пловдив?

– Трудно ми е да измислям наново града. Мога да кажа какво ми липсва. Липсва ми моят квартал Орта мезар. В него липсва банята, тя вече не работи. Липсва градската градина с казиното. Вече не работи. Липсва Четвъртък пазара – вече не работи. Липсва джамията срещу банята. Тук винаги вече не е на общинарите, а на земетресението през 1928 година. Минарето се счупи и рухна пред очите ми. Липсва и синагогата. Всъщност я има, но никой не я посещава. Местата за ежедневни граждански ритуали, агората ми липсва. Главната улица остана мястото за срещи – да минеш сутрин, да минеш вечер. Да видиш прия-

тел, да кажеш добър ден, как си, що си. В същото време вероятно това е логично, нормално. Какво да плачем за нещо, което е било и което няма да бъде? Животът се развива, стилът се развива. Мегалополисите живеят друг живот. Пловдив винаги е бил голям град за разлика от София, която си е била малко градче при Освобождението. Пловдив все пак е център на Османската империя за Балканите. Сменя се ритъмът, темпото. Няма да бъде същото, но аз обичам да се връщам тук. И обичам да цитирам Стефан Цанев: „Връщам се в стария Пловдив като при стара любовница.“ Връщам се при приятели.

Интервю на Кирил КИРИЛОВ

Първият редактор на вестника отпразнува своята 70-годишнина

Георги Райчевски е роден през 1939 г. в Кърджали. Първите си литературни и журналистически опити прави още като ученик в гимназията, когато вестник „Народна младеж“ го отличава с награда от конкурса за материал на тема из живота на средношколците през лятото на 1956 г.

Завършва журналистика в Софийския университет. Професионалната си кариера започва като литературен сътрудник в редакцията на вестник „Нов живот“ в родния си град. Две години е щатен кореспондент на Радио София.

От 1968 г. живее и работи в Пловдив. Дълги години е редактор в културния отдел на всекидневния вестник „Отечествен глас“. За по-кратко време работи като редактор в Радио Пловдив и като кореспондент на Българската телеграфна агенция. Сътрудничи с журналистически материали на редица други издания в столицата и страната. Той е основател преди повече от 25 години и първият редактор на вестник „Пловдивски университет“.

През тези години почти изцяло посвещава журналистическото си и публицистично перо на темата „Пловдив“. През 1992 г. е отпечатана първата му документална книга „Завинаги в сърцата ни“. Изключително сериозен принос към летописа на града е неговата „Пловдивска енциклопедия“, претърпяла три издания. С особена популярност се ползва другата му книга дневникови записи „Грандкафе Кристал“, излязла също в три издания. Към тези заглавия трябва да се прибавят и книгите „In memoriam“ – литературни портрети на изтъкнати пловдивски интелектуалци, документалният роман хроника „Тоя шарен Пловдив“ – за



Георги Райчевски

периода от Първото българско земеделско-промишлено изложение (1892) до Балканската война (1912), сборникът „Пловдивските кметове“ – от Освобождението (1878) до днес (в съавторство), както и книгата „Почетните граждани на Пловдив“.

За журналистическото и публицистичното си творчество, посветено на града, Георги Райчевски е удостоен с „Почетен знак на Пловдив“. През 2006 г. получава и Голямата награда „Йосиф Хербст“ на СБЖ за цялостен принос към българската журналистика.

Наред с журналистическите си публикации и документални книги, той е автор на няколко стихосбирки – „Начало“, „Самомиг“, „Продължение“, „Южен прозорец“ и „Шоколаденият Мечо“ (за деца).

Георги Райчевски е дългогодишен член и активист на Съюза на българските журналисти. Освен председател на пловдивското журналистическо дружество, от 1990 г. е член на Управителния съвет на СБЖ в продължение на три мандата, а след това – член на Контролния съвет.

Честит юбилей! Да си ни жив и здрав, приятелю!

Тильо Тилев

В битката за общезитията победи справедливостта

19 март ще остане паметен ден за студентите на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Това е денят, в който дългогодишната одисея покрай борбата за изграждане на университетски кампус завърши! Висшето училище вече има терен, върху който да започне строителство.

От 12 години ръководството на Университета съвместно със Студентския съвет се бори за земя, на която да изгради общезитията и спортна база. Единственият шанс това да се случи бяха два държав-

на гражданска група започнаха подписка за спиране на тръжната процедура. След изтичане на поставения краен срок, 4000 подписа бяха внесени в Министерския съвет. Същия ден, по предложение на министър Николай Цонев до МС, бе гласувано 30-те декара да бъдат прехвърлени от МО на МОН срещу сумата от 4 милиона лева. Министър Цонев и Министър Вълчев си стиснаха ръцете!

Протестният палатков лагер, който студентите от ПУ готвеха пред Нова сграда, бе отменен! Десетки палат-



Студентските протести се увенчаха с успех

ни имота в непосредствена близост до Нова сграда, стопанисвани от Министерството на отбраната. Проблемът се задълбочи, когато МО обяви единия от терените за продан на търг. Въпреки безкрайната кореспонденция с отговорните институции и поредица от срещи, земята не бе извадена от списъка с имотите за продан. Така на 26.02.2009 г. 2000 студенти от нашето висше училище, подкрепени от преподаватели и свои колеги от другите университети, излязоха на мирно протестно шествие с искане търгът да бъде спрял! В протестната декларация, изпратена до МО бе поставен срок до 16.03.2009 г., в който търгът да бъде спрял. Едновременно с това ПУ, АМТИИ и инициатив-

ки останаха неразпънати. На импровизирания лагер щяха да се присъединят студенти от всички университети в града и София, граждани, преподаватели, синдикати и медиите. За щастие държавата се застъпи за интересите на младите хора и академичната общност.

Всичко това бе постигнато благодарение на съвместната работа на ръководството на Университета, на Студентския съвет и студентите на ПУ, на областния управител, НПСС, народни представители, политически лидери и медиите.

Анелия ДАКОВА -
председател на Студентския съвет
при Пловдивския университет

БИЗНЕСЪТ В ДЕЙСТВИЕ – за първа година в Пловдив

Как на практика би се осъществило това? Какво се крие зад заглавието? Каква би била целта на това мероприятие? Към кой е насочено? Кога?... и още куп въпроси бихме си задали, виждайки подобен материал в пресата.

Има отговор на всички въпроси! Група мотивирани студенти, членове на AIESEC, са се нагърбили със задачата да направят това мероприятие реалност. То е първото по рода си в Пловдив, което среща очи в очи младите и амбицирани студенти и бизнес сектора. Най-развитите и с най-голям потенциал пловдивски фирми ще имат възможността да влязат в контакт с амбициозни млади хора.

Да! Това е апел към студентите, една възможност да получат летящ старт по пътя на своята кариера. По-конкретно сферата на насоченост обхваща студенти от трети и четвърти курс в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Техническия университет.

Мероприятието само по себе си представлява двудневен семинар, на който младите хора ще имат възможността да се докажат пред работодателите, да демонстрират своите възможности и че зад дипломите се крие реално покритие. Целта на проекта е да се повишат уменията на участниците в сферата на: екипната работа, предприемачеството, иновациите и бизнес познанията, настоящите бизнес тенденции и набирането на ценен опит в личностното представяне пред подобен тип аудитория!

Датите са 11 и 12 април 2009 г.

От вас, драги студен-

ти, кандидати за лидерски позиции, се изисква само да попълните бланката за кандидатстване, да се въоръжите с ентузиазъм и хъс за работа и да покажете, че българското висше образование не е за подценяване.

За да не сме голословни в думите си, имаме вече и реални партньори на събитието. Това са фирмите – VisComp и Movento. И двете фирми са с техническа насоченост, занимаващи се в сферата на програмирането и уеб дизайна. Благодарение на тях, хората, които искат да насочат към тази сфера, ще получат невероятен стартов опит и познания от най-добрите в този бранш в Пловдив. В момента продължава процесът по подбиране на фирмите партньори, които ще вземат участие в събитието чрез представянето на казуси, свързани с тяхната дейност.

Мястото, където можете да получите по-точна информация и където можете да заявите желание за участие е: www.aiesec.uni-plovdiv.bg

Пожелавам Ви успех и се надявам да се видим в уречените дни!

Очаквайте повече информация на сайта на Студентска организация АИЕСЕК – Пловдив, както и във форума на Пловдивския университет – <https://forum.uni-plovdiv.bg>.

Енчо Дернев
АИЕСЕК – Пловдив

КОМУНИКАТИВНИ АСПЕКТИ В ЗВУКОВИТЕ ФИЛМИ НА ЧАПЛИН

Ангел МАРИНОВ

На 16 април тази година се навършват 120 години от рождението на Чарлз Спенсър Чаплин, известен като Чарли Чаплин, един от най-талантливите и самобитни филмови автори. Това събитие е повод да припомним част от творчеството му, по-специално отношението му към диалогичната реч в киното и комуникативната същност на неговите звукови филми.

През 1927 година премиерата на замисления като първи звуков и говорещ филм „Джазовият певец“ (1927, реж. Алън Кросланд) представлява своеобразен вододел в развитието на киноизкуството и поставя начало на постепенното, но необратимо налагане в киното на звука и словото. Въз основа на начините на използване на звука киноисторикът Тодор Андрейков описва различните по вид филми от началните години на звуковото кино (най-вече в САЩ), разграничавайки ги на четири основни типа: допълнително озвучени филми, звукови или още синхронизирани филми (sound films), частично говорещи филми („part-talkies“), „стопроцентно говорещи“ филми („all-talkies“) (Андрейков 2004: 31-32). Допълнително озвучените филми всъщност представляват продукции, заснети в периода на нямото кино, в които звукът е „само формална добавка към картината“ (Андрейков 2004: пак там), а частично говорещите филми, какъвто по вид е „Джазовият певец“, поради своите несъвършенства бързо са спрени от производство, ето защо решаващ принос за развитието на диалогичната реч в структурата на филма имат другите два типа филми – звуковите филми и „стопроцентно говорещите“ филми.

Същественото за създателите на звукови филми е внимателният и целенасочен подбор на звука (музика, шумови ефекти) и неговото синхронизирано комбиниране с изображението. Диаложната структура при този вид филми се гради на познатата от нямото кино пантомима, жестикулация, а при необходимост да се поясни случващото се на екрана се използват бланкове (кадри с надписи, най-често на черен или тъмен фон). Единственият допир с говорещото кино е включването на една-две песни, най-често в кульминационен момент и като намек за подчертаване на сюжетния мотив. Голяма част от филмовите дейци, повлияни от

естетическите постижения на „Великия ням“, признават звуковите филми като естествен продължител на идеята традиция на нямото кино. Сред тази група филми се отличават „Белите сенки на Южните морета“ (1928, реж. Уилям Стронг ван Дайк) и „The Shopworn Ahgel“ (1928, реж. Ричард Уолъс), но най-вече филмовите продукции „Светлините на града“ (1931) и „Модерни времена“ (1936) на Чарли Чаплин.

Споменавайки звуково-синхронизираните филми на Чаплин, да проследим творческите решения, пряко касаещи отношението на твореца към филмовата диалогична реч.

Повечето изследователи на киното на Чаплин се обединяват в оценките си за причините, поради които той не приема човешката реч като изразно средство. Концептуално филмите му се гледат с помощта на пантомимическото изкуство, на което са подчинени психологията на сюжета, камерата, монтажът, музикалният фон. Но филмовата пантомима, изградила своите традиции в периода на нямото кино, в качеството на комуникативен елемент и като средство за предаване на информация е несъвместима със словото. Ето защо след появата на звука Чаплин е изправен пред възможността да се откаже от пантомимата в полза на диалога или да продължи да прави филми в традициите на нямото кино със синхронизирано прибавени музика и звукови ефекти. Известно е, че Чаплин е сред най-яроистните противници на говорещото кино. През 1929 г. той пише: „Говорещото кино погребва традициите на пантомимата, която ние успяхме да създадем в киното с толкова усилия и по която трябва да се съди за самото киноизкуство. То разрушава всичко, което сме усвоили в областта на филмовото умение. Действието и движението трябва да се подчиняват на езика, на гризливото натуралистично предаване на звука,



Великият Чарли

който според мен зрителят може да си представи и сам с помощта на своето въображение.

Съвсем бавно, стъпка по стъпка, нашият начин на игра беше признат за изкуство. Киноактьорите се учеха, че в действителност камерата не предава думи, а мисли. Мисли и чувства. Те овладяваха освен това азбуката на движението, поезията на жестовете. А жестът започва там, където словото замлъква“ (Арнхейм 1989: 237).

Споделеното от Чаплин ни улеснява при изясняването на мотивите му да не признае употребата на словото. Представата му за постигане на художествена изразителност се базира на модела на пантомимата, обуславящ киното като безсловесно изкуство. Изключването от фонограмата на говора (диалога) логически обосновава режисьорския стремеж към запазване на естетическото въздействие на филмовото изкуство, силно принижено и обезстойностено от творческата немощ на първите говорещи филми. Неговата неприязън към звучащото слово като част от киноразказа намира своето отражение във филма „Светлините на града“ чрез уточняващия начален надпис „комедия романс в пантомима“ и последвалата карикатурна подмяна на звучащия филмов диалог с нечленоразделни звуци. Анализирайки появата и значението на този филм, голяма част от киноведите изразяват сходни мнения. Александър Кукаркин перифразира Чаплин, пишейки, че режисьорът „е против „говорещите“ персонажи, които по негово мнение неизбежно разрушават създаденото с труд пантомимическо изкуство на „Великия ням“ (Кукаркин 1988: 133), Йежи Теплиц е категоричен, че произ-

ведението „Светлините на града“ отстоява „пантомимата като свещен, вечен и нерушим принцип“ (Теплиц 1971: 127), а Андрейков нарича филма „опасен експеримент“, утвърждаващ киното като „изкуство, изградено върху езика на пантомимата“ и отхвърлящ „приноса на човешкото слово, което вече е станало първостепенен елемент във филмовото изкуство“ (Андрейков 1995: 235). Впрочем за доминацията на говорещото кино в онези години свидетелства и признанието на Чаплин, че „след появата на звуковото кино през изтеклите три години актьорите почти бяха забравили изкуството на пантомимата. Целият им ритъм премина от действието към словото“ (Чаплин 1968: 402). Реализацията на „Светлините на града“ под формата на пантомима, освен съзнателна амбиция за демонстриране на художествената същност на нямото кино, представлява и борба за запазване на идентичността на централния Чаплинов персонаж – Чарли Скитника.

Моделирайки и усъвършенствайки немия образ на Скитника чрез пантомимата и танца, Чаплин постига убедителна психологическа изразителност в идейно-съдържателен план. Налагането на речта в киното заплашва да обезличи идентификацията и дори съществуването на този характерен и популярен персонаж, още повече, като се имат предвид неуспешните опити в използване на говора от част от най-изтъкнатите и доказани представители от нямото кино. По този повод Теплиц точно долавя драматичността на дилемата, пред която е изправен Чаплин, за когото: „Конкретността, еднозначността на диалога неизбежно би довела до катастрофа. Това би бил краят на мита, краят на универсалността и космополитизма на образа на Чарли, вместо него би се появил актьор, може би гениален, единствен по рода си, но все пак актьорът Чарлз Чаплин“ (Теплиц 1971: пак там). Дистанцирайки се от употребата на словото, Чаплин остава верен на своя екранен персонаж, но възниква въпросът как запазва комуникативната същност на героя, която му носи успех в онези преломни за киноизкуството години.

Следва

Фаталният досег с глухарчето или защо Лора сложи край на живота си



Taraxacum officinale Weber – многогодишно тревисто растение от сем. Сложноцветни. Размери: 3-25 см. Широко разпространено в цялата страна. Космополит. Лечебно растение. *Изключително крехък цвят – при допир се разпада.*



Лора Петкова Каравелова – дъщеря на българския политик Петко Каравелов. На 19 септември 1912 г. се омъжва за поета Пейо Яворов. Много динамична и чувствителна натура, която не намира мястото си в света. Изключително крехка душа – при допир... се възнася.

Лора Каравелова – красивата и различна жена, която искаше любов, каквато не съществува – не успя да я получи в живота си и я потърси в смъртта. Тя “отне” от българите техния гениален творец и неосъществения му шедьоври (Яворов е само на 36 години, когато се самоубива, неспособен да преживее обвиненията на обществото, че е убиец на своята жена). Нейната безотговорна свръхемоционалност става причина за семейна и обществена трагедия преди век. Тези, които не стоят упорито зад подло скалъпената версия за вината на “жестокия съпруг”, обвиняват Лора в болезнена

ревност, неконтролируеми капризи, слаби нерви и дори в наркотична зависимост – разбираемо, предвид изключително трудната ѝ връзка с реалността. Лора е едно от онези много редки същества, които живеят на границата между два свята – от едната страна е обикновеният живот, а от другата – необикновено силните чувства, с които човекът не може да живее в общоприетите условия на реалността. Абсурдно е да мислим, че не е правила опити да се адаптира към земния ни свят и да привикне с регламентирания отношения и позиции в живота си – собствената ѝ

майка (Екатерина Каравелова) се превръща в най-строгия ѝ духовен наставник, а по-късно в палач на стремежа ѝ към щастие. Лора Каравелова обаче не е като останалите хора, затова и техните съвети не са ѝ полезни, тя е непредсказуема дори за самата себе си. Стихийните ѝ усещания я правят прекалено уязвима за естествената болка на различията, на неразбрания. Така се стига до момента, в който двата свята се разделяват неимоверно и за нея става непосилно да балансира между тях.

Любовта ѝ към Яворов е катализаторът, който довежда

до краен сблъсък и капитулация. Най-красивото цвете е най-ефимерно. Това силно чувство е като глухарчето, което е прекрасно в нежността си, но неспособно да се бори срещу разрушителните сили на тези, които са устойчиви, защото са посредствени.

Ако в материалния ни свят съществуваше музей на идеалите, любовта на Лора би била сред най-ценните експонати. В такъв случай обаче бихме я отделили от естествената ѝ среда, защото и тя (като глухарчето) е неповторима, но не еднократна.

Таня ПЕЕВА
БФ, I курс

ЗИМЕН ФЕСТИВАЛ НА ИЗКУСТВАТА

Красимира СТОЕВА

От 22 февруари до 2 март в читалище “Христо Ботев” в Пловдив се провежда петият пореден зимен фестивал на изкуствата “Сцена, палитра, слово”. По време на културния форум бяха представени стихосбирки на известни пловдивски поети в аудио вариант с участието на актьора Красимир Воскресенски, имаше представления на български театрални трупи и изложби. Началото беше поставено на 22 февруари с поетичното творчество на Добромир Тонев. Акцентът беше върху последната му, посмъртно издадена стихосбирка с предимно сатирични стихове – “Голямата лудница”, а

литературният критик Владимир Янев направи кратък анализ върху основните мотиви в произведенията на поета. По-късно във фойето на втория етаж беше открита изложба фотоси по случай 95 години от рождението на големия български режисьор и театрален педагог проф. Филип Филипов.

По време на фестивала се състояха редица постановки за деца и възрастни. Драматично-куклен театър “Димитър Димов” (Кърджали) показа пред пловдивската публика “Кой каквото дири, това и намира” по приказки на Ран Босилек и “Лавина” от Тунджир Джудженоглу; Драматичен театър “Гео Милев” (Стара Загора) представи “Карлсон, който живее

на покрива” по Астрид Линдгрен и “Тестостерон” от Анджей Сарамонович, а Театър “Любомир Кабакчиев” (Казанлък) взе участие с постановките “Улица Черешова 17” по “Мери Попинз” от Памела Травърз и “Комедията българска” по Ст. Л. Костов. В две последователни вечери – събота и неделя – бяха представени стихове в аудио вариант на пловдивските поети Иван Вълев и Иван Странджев, с участието на Владимир Янев и актьора Красимир Воскресенски.

Последният ден – 2 март, беше посветен на младите творци. Първо беше представена книгата “Снежните пясъци на Хири” на студентката от Пловдивския университет

Красимира Стоева. Любителите на фантастиката се запознаха с част от разказа “Отвъд портата” в аудио вариант, след което за книгата говориха издателят Емануел Икономов и писателката Величка Настрадаинова.

По-късно студенти от катедра “Театрално изкуство” в Югозападния университет “Неофит Рилски” (Благоевград) изиграха пиесата “Добрият доктор” на Нийл Саймън – драматизация на няколко разказа на Чехов. Фестивалът завърши с тържествено обявяване на наградените за театралните дейци, като най-много отличия в различните категории получи постановката “Тестостерон”.

Студентски литературен конкурс

Вестник „Пловдивски университет“ обявява конкурс за:

ПОЕЗИЯ – до пет стихотворения;

ПРОЗА – до три разказа. За всеки от двата раздела ще бъдат раздадени съответно по три парични награди.

В конкурса могат да участват всички студенти от Пловдивския университет, които не са по-възрастни от 35 години. Материалите трябва да бъдат напечатани в два екземпляра (на тях да са написани трите имена на студента, специалността и курса, е-теј, както и телефон, ако желаете).

Крайният срок за получаване на творбите е 30 април 2009 година на адрес: Пловдив, 4000, ул. „Цар Асен“ №24, в. „Пловдивски университет“ или направо в редакцията (първата барака в южния двор на ректората), всеки работен ден от 10 до 14 часа. Отчитането на резултатите ще бъде около 24 май 2009 г.

Наградените и някои от непремираните творби, направили добро впечатление на журито, ще бъдат отпечатани на страниците на вестника.



Наградени автори в конкурса през 2008 година

Красимир Андреев
Българска филология, II курс

* * *

Дали ще имам сили,
дали ще имам сили да се завърна
на думата в олтарата таен –
на думата, която е отричане
и пресътворяване докрай?
Дали ще се завърна?
Дали ще се завърна в мълчанието
на думата, открадната от някой полък
над скръбно свели клонове дървеса?
Дали ще имам сили?
Пристъпил в несънувалите утро брегове
на самотата в собствената тишина,
ще кажа само: любовта на майчино мляко
в околото ми навлиза и там проглежда тя
освободена.

* * *

В поемата свещена на Най-древния
съдържа се всичко, можещо да се запише,
и всичко, неможещо да се запише,
но къде се намира тя?
Чак сега разбирам защо
кокичето гледа надолу,
а минзухарът – нагоре.

Петя Райчева,
Български език и история, IV курс

* * *

Шепти ми шепотче, аз няма да се будя,
от детството ми обич се отсича.
Отворя ли очи, не ще е чудно,
че пак ще се родя, за да обичам!

Десислава Илиева
Магистратура „Кино и литература“

* * *

Бавно се смъквам от стола зелен.
Дъждът се лигави.
Плувам
в чая студен,
забъркан от пясък и сярка.
Кацат на брега
прецъфтели лилии и нрави.
Смачквам ги в мъглата.
Бавно се смъквам от стола зелен.

200 години от рождението на Николай Васиљевиц Гогол

Вестник „Пловдивски университет“ и Катедра „Руска филология“ обявяват КОНКУРС за написване на ЕСЕ за ГОГОЛ и/или НЕГОВОТО ТВОРЧЕСТВО. Срок за предаване на есетата – до 1 април 2009 г. в редакцията на вестника или в кабинет №1 на Катедра „Руска филология“. Текстът трябва да е разпечатан и придружен от кратка справка с координатите на автора. Най-добрите три есета ще бъдат публикувани във вестника.

Пенчо Ралчев
Българска филология, II курс

Семе

Покълнало е твърде много семе
в годината на песимиста
и като бабичка във ъгъла стаена
седи и мъти Антихриста.

А семето расте на слънце
и небесата го поливат,
и чудя се: защо от бяло зрънце
пониква черна самодива.

Усърдно търсех в класовете,
но там намирах хищни тръни.
Светени билки нямаше в полето –
намерих ги до калдаръма.

ЦИФРОВО БЕЗСМЪРТИЕ?

Известният британски футуролог Ян Пирсон, аналитик на най-голямата телекомуникационна компания British Telecom, наскоро публикува поредната дългосрочна прогноза, която вещае щастливо технологично бъдеще за човечеството. Ако се вярва на Пирсон, в близките 50 години ни очаква невидан прогрес в компютърната техника, краен резултат от който ще е придобиването на безсмъртие.

Според него, около 2050 г. компютърните технологии ще достигнат такова ниво, че човешкото съзнание ще може да бъде изцяло пренесено в суперкомпютър. В момента на смъртта на човека специален апарат ще сканира главния мозък на умираещия, и ще преписва сложните електрически потенциали на невроните от неговия мозък в невронни мрежи в компютъра. «Благодарение на тази цифровизация човек, без да забележи момента на смъртта си, плавно ще премине във виртуалната реалност, където ще може да живее вечно – предполага Ян Пирсон. – Така нашето съзнание ще е способно да преживее смъртта на тялото, която от този момент ще престане да бъде проблем за човечеството». Технически това е напълно осъществимо. «Още сега новата играва приставка на Sony PlayStation 3, снабдена с процесор Cell, може да работи с производителност 218 гигафлопс, което е около 1% от производителността на човешкия мозък. PlayStation 5, вероятно, по мощност ще е равна на мозъка», – предполага футурологът. И продължава: «Разбира се, отначало технологиите за «цифровизация» на човешкия мозък ще са достъпни само за най-богатите, но в следващите десетилетия те ще станат достояние и на обикновените хора». Разбира се, сега цифровото безсмъртие изглежда като чиста проба фантастика. Но Ян Пирсон не е сам в своите умозаклучения. Към цифровото безсмъртие са насочени учени от много световни лаборатории. Един от големите привърженици на идеята е професорът от руски произход в Института по технологии в Ню Джърси (САЩ) Александър Болонкин. Ето какво твърди той: «Ако мозъкът ни се състоеше от чипове,

а не от биологични молекули, ние щяхме да сме безсмъртни. Нашето биологично тяло има различни нужди и лесно се уврежда. Много по-удобно е да имаш механично тяло, нечувствително към жегата и студ, с много по-голяма сила, не са му нужни храна и кислород. Дори и да се повреди някоя част, можем да я заменим с по-нова и модерна». Така, по мнението на проф. Болонкин, пред човечеството се открива реален път към кибернетическо безсмъртие. Достатъчно е да се презапише информацията от нашия мозък на специален чип и той да се постави в кибернетично тяло – и ето го вечния живот! Александър Болонкин се надява, че първите човекоеквивалентни чипове ще се появят за свободна продажба в близките 10–15 години. Разбира се, те ще струват безумно скъпо – няколко милиона долара, което ще ги направи достъпни само за най-богатите, но още до 2025–2030 г. тези «кибернетични мозъци» силно ще поевтинят. Компютърната техника скокообразно се усъвършенства почти с всяка изминала година. Дори и сега американският суперкомпютър на IBM Blue Gene/L от Националната лаборатория в Ливърмор, Калифорния, може да извършва 135,3 трилиона операции в секунда и тези показатели се увеличават всеки месец. Докато размерите на суперкомпютрите, обратно, непрестанно намаляват. Като че ли по-трудно достижимо от създаване на еквивалент на мозъка е създаването на кибернетично тяло, което

по всички параметри да превъзхожда човешкото – тази задача едва ли ще бъде решена в близките 10–20 години.

Остава неразрешен и най-важният въпрос, който все повече ще тревожи учените – можем ли да считаме тези електронни същества за хора? Изглежда, че дискусиата за виртуалното клониране няма да е по-малко разгорещена от дискусиата за биологичното клониране отпреди няколко години. На пръв поглед плюсовете от цифровизацията на човека са очевидни: виртуалните класици на изкуството, надживявайки своите телесни обвивки, ще радват безкрайно дълго съвременниците си с нови произведения, а Нобеловите лауреати – с нови научни открития. Дори и обикновените хора ще продължат да съществуват



и да работят, неразривно свързани с глобалната мрежа. С помощта на специални носители виртуални земляни ще бъдат изпращани в други звездни светове, където крехките физически тела не биха оцелели. Човечеството ще

се избави от вечния страх от смъртта, придобивайки така желаното безсмъртие. Но точно оттук започват проблемите. «Кой може да ви гарантира, че след сканирането на цялата информация от главния ви мозък вие лично ще се пренесете във виртуалния свят?» – питат неврофизиолозите. И сами си отговарят: «Не хранете напразни надежди. Вие, като личност ще умрете, а във виртуалния свят ще се пресели ваш двойник, при това лишен от душа, защото ние и досега не знаем какво е душата». Доста плашеща перспектива, но скептиците рисуват дори още по-мрачни картини на бъдещето. Според

тях, виртуалните хора ще имат на своя страна всички шансове да заместят от планетата Земя реалните хора. Те ще разполагат и с все по-мощните ресурси на глобалната мрежа, която става все по-незаменима в икономиката, политиката и социалния живот на Земята... Въобще, на добър път към света на Матрицата! Нищо не пречи на човечеството в недалечно бъдеще да започне да създава виртуални хора. Може да се създаде достатъчно точен симулатор на човешкия мозък, който ще реагира, ще изпълнява команди, но ще бъде ли той живо, одушевено същество? Засега няма отговор на този фундаментален въпрос, защото учените още не могат да си отговорят какво всъщност е съзнанието – отражение на биохимични и биофизични процеси, протичащи в кората на главния мозък, или е нещо повече от това? Фактически това е продължение на стария спор между материалистите и идеалистите за това кое е първично – материята или съзнанието. Изучаването на анатомичната структура на главния мозък по никакъв начин не ни помага да решим този въпрос. По нервните пътища и другите физически структури нашата мисъл може да се движи, но може и да не се движи. От друга страна, много експерименти показват, че с усилие на мисълта човек може да промени физическата реалност на своето тяло. Например индийските йоги, които с усилие на волята могат да спрат сърцето си, а организъмът да продължи да живее. Ето защо, достигайки до определено ниво на знания, всички неврофизиолози започват да се замислят за душата. Засега те нямат даже приблизителна идея какво е това. Но познанието на самите нас е най-сложната и може би най-важната задача, стояща пред човечеството. А засега сме едва в началото на пътя.

**Материала подготви
гл. ас. д-р Евелина ДАСКАЛОВА**

ТЕОРИЯ НА ШОФЬОРОЛОГИЯТА

До този момент се говореше, че филолозите могат да бъдат езиковеди, литературоведи, редактори, коректори и журналисти, но нищо не се споменаваше по въпроса за възможната им реализация като шофьори. В действителност, филологията е шофьорска специалност. Аз създадох велика шофьорска теория, която хвърля мост между бездната, която делеше филолозите от шофьорите. Нека всеки, който чете великата ми теория, да разбере, че единствената правилна професионална реализация на филолозите е шофьорската. Естествено, аз имам солидни доказателства за това.

Ако се вгледаме в която и да е книга, включително и в Библията, ще видим, че винаги присъства мотивът за пътя, т.е. целта на авторите е да ни покажат, че трябва да станем шофьори. Освен това, стилът „плетение словес“ не е присъщ само на Евтимий. Когато стане пътен инцидент, шофьорите също започват да правят „плетение словес“ от псувни за майката на другия шофьор. В това отношение са перфектни филолози. Има връзка между двигателя с вътрешно горене и четирите елемента. Тя е следната – горивото (без значение дали е бензин, дизел или газ) преди запалването символизира елемента вода, по време на запалването се свързва с огнения елемент, а след изгарянето му, отработените газове се асоциират с елемента въздух. Всички метални части на двигателя са символ на земния елемент. Шофьорът е възплъщение на божественото, защото управлява тези четири елемента. По принцип, човекът винаги е бил шофьор. Разликата е, че някога е яздил една конска (понякога слонска) сила, а днес „язди“ 100, 200, 400, че и повече.

Сега обаче искам да разкажа за шофьорската митология. Според нея, планетата Земя се върти, защото върху нея има един шофьор, който дава газ, и като върти гумите, върти и земното кълбо под гумите на камиона. Става един вид предаване на въртеливото движение. Смяната на деня с нощта става заради това, че фаровете на този камион осветяват различна част от планетата. Тя се върти и на осветената половина пред камиона е ден, а на неосветената зад него е нощ.

Друга важна легенда е тази за шофьорския месия Доктор Шофьорис Кауза. Според пророчеството, когато се роди Доктор Шофьорис Кауза, той ще бъде идентифициран като такъв по това, че,

за разлика от другите деца, първата му дума няма да бъде само една – „мама“, а ще включва и местоимението „ти“, придружено от глагол с „да-конструкция“, чиято семантика е свързана с правене на секс (т.е. „мама ти да...“). Пророчеството се сбъднало и вестта за появата на шофьорския месия шокирала тогавашния шеф на КАТ – главен комисар Ирод Катаджиев Ушев. Той дал заповед да арестуват всяко бебе, което псува на майка. Но Доктор



Шофьорис Кауза по рождение бил голям пич и го спасила една мадама, която го скрила под полата си и го отнесла на Вълшебната планина при шофьора на MAN Томас Ман. Така бил спасен.

Днес титлата Доктор Шофьорис Кауза се дава на всички, които завършат филологическа специалност или в момента учат такава. Тази титла им дава право да карат всякакви товарни и тежкотоварни автомобили само със студентска книжка, защото Доктор Шофьорис Кауза е хибрид между филолог и шофьор на товарен автомобил. Ако студентът покаже изключителни умения, например вдигне над 300 километра в час с лек автомобил или над 190-200 с товарен, то тогава му се присъжда титлата Професор Доктор на шофьорологическите науки.

Ако това все още не ви стига

като доказателство, че призванието на филолозите е да са шофьори, то следващите сензационни разкрития ще ви довършат.

Още в руската класическа литература срещаме водачи на товарни автомобили. Става въпрос за братя КараМАЗови. Те се наричат така, защото карат руските камиони МАЗ. Ако караха MAN, то щяха да се казват братя КараМАНови, но те не искат да карат MAN, защото това е западна марка, а руската литература е в противоречие със западната. В западната литература обаче има един голям шофьор, който се казва Томас MAN, понеже кара камион MAN. Аз съм бачкал с него на Вълшебната планина. Той крадеше от там руда и я изнасяше с камиона, а аз го прикривах от

инспекторите на Министерството на околната среда и горите. Други известни шофьори на MAN са MANФред, син на бай ти Рон (някъде се среща и като Байрон), и КараМАН бей от българската възрожденска литература, и Хаим ПерелMAN, който в свободното си време се занимавал и със стилистика. В българската литература също има много шофьори. Важно е да отбележим ЧАВДАР войвода, който е кръстен на автобуса си. Ако караше NEOPLAN, MAN, MERCEDES или SETRA, той можеше да носи и някое от техните имена, но той не иска да кара западни марки автобуси, защото е патриот. Аз не виждам какво му пречи да кара стар модел SETRA, при положение, че ЧАВДАР 11M3 (не съм напълно сигурен в това, но може би също и модел 11M4) е направен от каросерията на авто-

бус SETRA, но хайде... Щяхме да си имаме и SETRA войвода. ЧАВДАР кара и шофьора ЧАВДАР Мутафов. Друг известен български шофьор е и Иван ВАЗов. Той е наречен ВАЗов, защото кара лек автомобил ВАЗ (т.е. ЛАДА и от време на време ЖИГУЛА, защото тези автомобили са от серията ВАЗ). Ако караше руските камиони ГАЗ, тогава щеше да се казва Иван ГАЗов, но той не иска да ги кара, понеже те са по подходящи за суровите условия на тайгата в Русия и поради това не му се ще да взема за себе си бройки от тях. Решил е уж да ги остави на жителите на Сибир. Злите езици говорят, че той мрази всичко, което му напомня за газове. Интересен е и случаят с големия шофьор от западната литература КАМАЗо Кампанела. Той се казва така, защото кара камион КАМАЗ. Въпросът е защо, след като той е западен писател, е решил да кара руска машина. Този въпрос дълги години измъчваше шофьоролозите. Аз, разбира се, знам отговора. Няма нищо чудно в това, че е избрал тази марка, защото, макар КАМАЗ да е произвеждан в Русия, той е шведско (т.е. западно) изпълнение, следователно е направен по шведска технология и това е привлякло този писател, но преди всичко шофьор, да си го купи. Той сподели, че е много доволен от избора си и всеки ден пренася товари, за да припечелва парички. Друг интересен факт около малкото име на КАМАЗо е, че някъде се среща като Томазо. Той ми е споделял, че нарочно си променя първата буква от името, защото го е страх да не го набият във филологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, ако разберат, че за него шофирането на КАМАЗ е по-важно от писателската му дейност. Казвал ми е под ключ, че е чул Младен Влашки да обяснява на студенти, че работата им не е да завинтват гайки, да поправят коли и подобни, а да четат текстове и да пишат интерпретации върху тях. КАМАЗо Кампанела се уплашил и нарочно, за заблуда, си написал на няколко места името с Т. До този момент не е получавал заплахи за живота си. Следващият велик шофьор от западната литерату-

ЗАДАЧИ. ПЛОВДИВСКИ

1. Ето една таблица за умножение:

x	4	3
5	20	15
7	28	21

Ето още една, няколко числа от която са изчезнали:

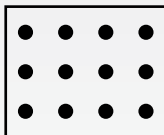
x		
	35	63
	30	?

Кое е числото в долния десен ъгъл?

- а) 54 б) 56 в) 65
г) 36 д) 42.

2. От тази мозайка от точки са избрани съвсем произволно три точки. Каква е вероятността да имаме три точки, лежащи на една права линия?

- а) $1/12$ б) $1/11$ в) $1/16$
г) $1/8$ д) $3/12$



Отговори на задачите от миналия брой

- 1.в) Каро; 2.в) 42.

Подготвил: доц. д-р Георги КОСТАДИНОВ

ТЕОРИЯ НА ШОФЬОРОЛОГИЯТА...

➔ от стр. 19

ра е мадам BOVAри. Тя се казва така, защото кара автобус BOVA. Ако караше ЧАВДАР, щеше да се казва мадам ЧАВДАРари, но тя не иска да го кара, защото е българска работа. Световноизвестният шофьор Батман всъщност е Ватман, защото кара тролей. Но той или е неграмотен и не може да си напише името, или е под прикритие. Аз мога да потвърдя, че кара тролей, защото много пъти ме е качвал. В ПУ „Паисий Хилендарски“ също има шофьори. Това са доцент доктор КРАСимира Чакърова и КРАСимира Танева. Те се казват така, защото карат руските камиони КРАС, откъдето произлиза и името им. Важен шофьор е и ROMAN Якобсон, който се казва така, защото кара камион ROMAN. Сред шофьорите има дори богове. Богът АхураMAZDA се казва така, защото кара лек автомобил MAZDA. Вчера го видях да върти гуми около Венера, после мина кръговото на Марс и потегли към Юпитер. Специално в американ-

ската литература е пълно с шофьори на американските камиони MACK. Това са всички писатели, в чието име се съдържа съставката Мак – МакКинли, МакФерсън и други.

Сшофьорска дейност се занимавал и Сали Яшар. Той е шофирал неизвестна марка каруци с двигател. Знае се само, че е бил автомобилен състезател. При потегляне е имал навик да включва директно на втора предавка и е давал рязко толкова много газ, че е буксувал на място, въртял е гумите и те, не просто оставяли следа, но свирили така, че ги чували боговете на небето и създанията под земята. Оттам идва заглавието „Песента на колелетата“. Известният шофьор Никола Вапцаров имал навика да кара мотор и да си пее, заради което и стихосбирката му се нарича „Моторни песни“. Воловете в творчеството на Елин Пелин пък са не волове, а тирове VOLVO. Ключовата дума е вол. Героите му нарочно лъжат, че са волове, а не камиони, за да не плащат данъци,

Първите зимни студентски игри

Зорница ТАНЕВА

От 12 до 15 март в курортния комплекс Боровец се проведе първите зимни студентски игри под надслов „Със спорта срещу насието и дрогата“, организирани от Националното представителство на студентските съвети. Домакини бяха колегите от Национална спортна академия. В игрите взеха участие 18 университета от страната с над 100 участници, студенти от различните висши училища. Спортовете, в които участниците премериха сили, бяха ски-слалом, сноуборд – мъже и жени. Освен това имаше и щафета – отборно.

Игрите бяха изключително оспорвани, но преминаха в духа на феър плей. Някои от състезателите показаха големи възможности в зимните спортове, другите също участваха с

изключително желание, въпреки липсата на опит и умения. На първо място в Националните зимни студентски игри се класира отборът на НСА, втори бяха колегите ни от Медицински университет – Пловдив, а почетното трето място зае отборът на Медицински университет – София. Отборът на ПУ се представи достойно и се класира на 8-мо място. Първите зимни студентски игри бяха едно доказателство, че няма невъзможни неща – студенти от цяла България се обединиха в името на спорта. Състезанието се проведе в духа на честната игра и олимпийския принцип – важно бе участието. Игрите бяха открити и закрити с факелно спускане на колегите от националния демо тим на България по ски, в който влизат студенти от НСА.



Участници в игрите

винетки и други подобни. Най-често те използват тези камиони VOLVO, за да си орат нивите с тях, вместо с вол или с трактор.

В България, освен филолозите, шофьор е и певицата Дияна DAFова. Тя се казва така, защото кара магистрален влекач DAF.

В българската възрожденска литература има и една жена, която карала танк и се изгубила. Изгубила и танка, но нейното име останало – тя е великата изгубена Станка (СТАНКА).

Това са някои от шофьорите, за които, ако не бях аз, велики-

ят Доктор Шофьорис Кауза, едва ли щяхте да научите за тяхната извънлитературна дейност. Шофьоролози, ако някой посмее да ви противоречи, когато твърдите, че мисията на филолога е да стане шофьор, то моята теория ще ви бъде най-силното оръжие срещу него. И нека тя бъде преписвана, преснимана и разпространявана като свещен текст. Разбийте неверниците, защото смисълът на филологията е шофирането. Филологията е шофьорска специалност.

Подпис: ДОКТОР ШОФЬОРИС КАУЗА